

İ.ƏLİYEV: “UKRAYNA İLƏ AZƏRBAYCAN ARASINDA UZUN İLLƏR QARŞILIQLI SURƏTDƏ FAYDALI ƏLAQƏLƏR DAVAM EDİR”

Yanvarın 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskinin dəvəti ilə Ukraynada işgüzar səfərdə olub. Yanvarın 14-də Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təkbətək görüşü olub. Prezidentlər görüşdə iki ölkə arasında əlaqələrin müxtəlif sahələrdə inkişafı ilə bağlı məsələləri müzakirə ediblər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskinin geniş tərkibdə görüşü zamanı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirən Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski deyib:

- Azərbaycan Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevlə gözəl, çox məzmunlu söhbətimiz oldu. Mən onu, onun komandasını, xüsusən indiki vaxtda, COVID-ə baxmayaraq Ukraynada görməyimə çox şadam. COVID həqiqətən ölkələrimiz üçün böyük təhdid-dir. Lakin biz başa düşürük ki, COVID-lə mübarizə aparmalıyıq, görüşməliyə ki, gələcəkdə ölkələrimiz arasında gözəl münasibətləri inkişaf etdirək.

Ukraynanı, bizim suverenliyimizi, dövlətlərimiz arasında mövcud olan birgə layihələri dəstəklədiyinizə görə Sizə təşəkkür edirəm. Əminəm ki, həmin layihələr gələcəkdə bizim münasibətlərimizi inkişaf etdirəcək.

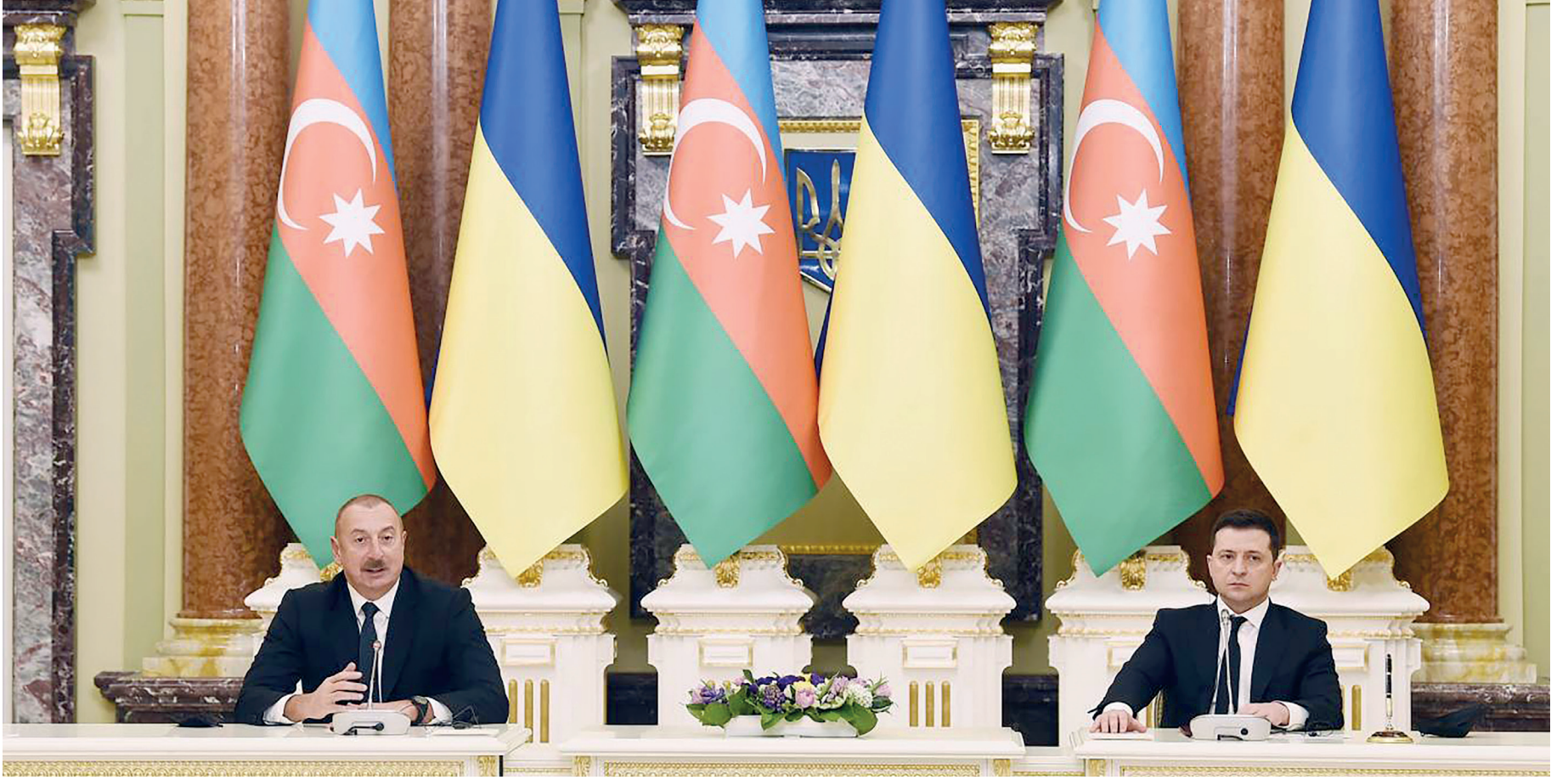
Bu gün biz bir neçə məsələni

qaldırdıq: enerji xarakterli, infrastruktur, nəqliyyat məsələləri, hərbi-texniki əməkdaşlıq və sair – çoxlu məsələlər. Düşünürəm ki, aqrosənaye kompleksi məsələsi ən vacib məsələdir, ona görə ki, bu gün ərzə təhlükəsizliyi təbəbətə təhlükəsizlik və ya dünyada prioritet olan enerji təhlükəsizliyi və müstəqillik ilə müqayisədə heç də az aktual deyil. Fikrimcə, bu birgə layihələrin başlanğıcı kimi mühüm sənədləri biz hökumət imzalayacağıq və bu layihələrin nazirliklər səviyyəsində tamamlanmasını davam etdirəcəyik.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dəvətə görə Prezident Volodimir Zelenskiyə minnətdarlığını bildirib və deyib:

- Ukrayna və Azərbaycan uzun illər ərzində bir-biri ilə uğurla əməkdaşlıq edir, biz beynəlxalq platformalarda da bir-birimizin maraqlarını müdafiə edirik. İki ölkənin bir-birinin ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı surətdə dəstəklənməsi, müdafiə edilməsi əməkdaşlığımızın səviyyəsindən xəbər verir.

Şadam ki, artıq iqtisadi sahədə canlanma var, baxmayaraq ki, pandemiya hələ davam edir. Amma ticarət dövryyəməizin qalxmasınanəzərsalsaqgörürükki, müsbət meyllər mövcuddur. Bu gün müzakirə etdiyimiz və əminəm ki, həyata keçiriləcək məsələlər və layihələr bizim iqtisadi əməkdaşlığımızı dərinləşdirəcək. Ənanəvi olaraq, energetika sektorunda bizim əməkdaşlığımız var, Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti - SOCAR uzun illər Ukraynada fəaliyyət

göstərir və bu fəaliyyəti genişləndirmək istəyir. Nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, turizm sektorlarının da böyük perspektivləri var. Əsas odur ki, hökumətlərarası komissiya bütün bu məsələləri geniş təhlil edib konkret qərarların hazırlanması ilə bağlı bundan sonra da fəal məşğul olsun.

Ukrayna ilə Azərbaycan arasında uzun illər qarşılıqlı surətdə faydalı əlaqələr davam edir. Əminəm ki, bu səfərdən sonra

biz əməkdaşlığımızın daha da dərinləşməsinə, bütün sahələrdə dərinləşməsinə görəcəyik.

Görüşdə iqtisadi sahədə, o cümlədən kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, enerji, qida təhlükəsizliyi sahələrində əməkdaşlıqla bağlı məsələlər müzakirə edilib.

Yanvarın 14-də Kiyevdə geniş tərkibdə görüş başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Respublikası

nın Prezidenti İlham Əliyevin və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskinin iştirakı ilə Azərbaycan-Ukrayna sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və Ukrayna Prezidentinin Birgə Bəyannaməsini imzalayıblar.

Yanvarın 14-də Ukraynada işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Prezident Volodimir Zelenskinin dəvəti ilə Ukraynaya işgüzar səfəri yanvarın 14-də başa çatıb.

“ZEYNALABDİN TAĞİYEV ÖMRÜ BOYU BAKININ İNKİŞAFINA, ABADLAŞMASINA, ÜMUMİYYƏTLƏ AZƏRBAYCANIN İNKİŞAFINA BÖYÜK TÖHFƏLƏR VERMİŞDİR”

Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 18-də xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Bakıda ucaldılan abidəsinin açılışında çıxış edərkən deyib.

Dövlət başçısı bu abidənin açılmasının çox əlamətdar hadisə olduğunu qeyd edərək, deyib: - ...Çox zəngin adam idi, amma hər kəs bilir ki, çox kasıb ailədə böyümüşdü və sərvətini öz zəhməti hesabına qazanmışdır. Ancaq tarixdə o, zəngin adam kimi yox, məhz xeyriyyəçi kimi qalmışdır. Əgər onun xeyriyyəçilik fəaliyyəti olmasaydı, yəqin ki, o, Azərbaycan xalqının yaddaşında qalmazdı. Onun təşəbbüsü ilə Azərbaycanda bir çox önəmli layihələr həyata keçirilmişdir. Onların arasında, əlbəttə ki, Bakıya təmiz içməli suyun gətirilməsi layihəsini xüsusilə qeyd etməliyəm. Şollar su kəməri bu günə qədər fəaliyyətdədir, bu günə qədər tramvay xətlərinin açılması da Tağıyevin adı ilə bağlıdır.

Mən artıq bunu bir dəfə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, o tələbələrin arasında mənəm babam Əziz Əliyev də olmuşdur. Əziz Əliyev qədim Azərbaycan torpağı olan İrəvan xanlığı ərazisində doğulmuşdur. O da Tağıyev kimi kasıb ailədən idi, oxumaq istəyirdi. Tağıyevə məktub yazmışdı, xahiş etmişdi ki, ona maddi kömək göstərisin. Tağıyev

deyirdi ki, tanımırdı, sadəcə olaraq, bir gəncin təhsilə olan belə marağını nəzərə alaraq ona pul göndərmişdir və Əziz Əliyev bu pul hesabına o vaxt Sankt-Peterburq Hərbi Tibb Akademiyasında oxumuşdur. Hesab edirəm ki, bu hadisə onun gələcək taleyində həlledici rol oynamışdır. Çünki o, həm gözəl həkim, eyni zamanda, böyük dövlət xadimi olmuşdur. İkinci Dünya müharibəsində onu Bakıdan Dağıstana ezam etmişlər. Bir neçə il

Dağıstanın rəhbəri vəzifəsində işləmişdir və dağıstanlıları sürgündən xilas etmişdir. Çünki o vaxt başqa Qafqaz xalqları ilə bərabər, dağıstanlıları da Qazaxıstana sürgün etmək istəyirdilər, sovet hökumətinin belə planları var idi. Məhz Əziz Əliyevin qətiyyətli mövqeyinə görə bu, baş vermədi. Dağıstanlıları bunu yaxşı bilirlər, yaxşı xatırlayırlar və təsadüfi deyil ki, Mahaçqalada dağıstanlıların təşəbbüsü ilə Əziz Əliyevin abidəsi ucaldılmışdır.

Zeynalabdin Tağıyev Qurani-Kərimi Azərbaycan dilinə tərcümə etdirmiş və eyni zamanda, bu sahədə də təşəbbüskar olmuşdur. İlk dəfə olaraq Qurani-Kərim Azərbaycan dilinə tərcümə edilmişdir.

O, böyük şəxsiyyət idi, xalqa bağlı olan, xalqı qəlbən sevən, xalqın gələcəyini düşünən bir insan idi. Onu da bildirməliyəm ki, XIX əsrdə xeyriyyəçilik ənənələrini məhz Zeynalabdin Tağıyev qoymuşdur. Bu ənənələr sovet dövründə təbi ki, davam etmədi. Onu da bildirməliyəm ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti süqut edəndən sonra sovet hakimiyyəti onu bütün imkanlardan məhrum etmişdir, bütün onun əmlakları əlindən alınmışdı, tək bir bağ qalmışdı, orada da o, ömrünün sonuna qədər yaşamışdır. O, uzun ömür yaşamı, dolğun ömür yaşadı. Ancaq əfsuslar olsun ki, ömrünün sonunda bu cür ədalətsizliklə üz-üzə qaldı və həyatdan çox narahat getdi.

Bu gün isə müstəqil Azərbaycanda xeyriyyəçilik ənənələri, onun qoyduğu xeyriyyəçilik ənənələri davam edir, geniş vüsət almışdır. Bildirməliyəm ki, bu sahədə ən böyük xeyriyyəçi nəinki Azərbaycanda, Cənubi Qafqazda Heydər Əliyev Fondudur. Heydər Əliyev Fondu 20 ilə yaxındır ki, yaradılmışdır və bütün bu illər ərzində Fondun əsas məqsədi, vəzifəsi insanlara kömək göstər

mək, Azərbaycan mədəniyyətini dünyada təbliğ etmək, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, incəsənət, elm sahələrinə töhfə verməkdir. Azərbaycanın multikultural dövlət kimi, müasir dövlət kimi dünyada tanınmasında Heydər Əliyev Fondunun müstəsna xidmətləri vardır. Məhz Fondun fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan daha çox tanınır və məhz bu amil bizə İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə kömək göstərdi. Fondun təşəbbüsü ilə azad edilmiş torpaqlarda hazırda dini abidələrimizin əsaslı təmiri, bərpa edilməsi və inşası prosesinə start verilib. Şuşa şəhərində Yuxarı Gövhərağa, Aşağı Gövhərağa, Saatlı məscidləri, Ağdam şəhər məscidi Heydər Əliyev Fondu tərəfindən əsaslı bərpa edilir, Zəngilan şəhər məscidi də həmçinin. Eyni zamanda, Daşaltıda, Hadrutda və Şuşa şəhərində yeni məscidlərin tikintisi də məhz Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə həyata keçirilir.

Bu gün mən çox şadam ki, Zeynalabdin Tağıyevin abidəsi Bakıda ucaldılıb. O, buna layiq idi. Azərbaycan xalqı qarşısında, tarix qarşısında, millət qarşısında xidməti olan hər bir insanı Azərbaycan xalqı öz qəlbində yaşadır. Bir daha əziz xalqımı bu münasibətlə ürəkdən təbrik etmək istəyirəm, Azərbaycan xalqına yeni uğurlar, yeni qələbələr arzulayıram.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ İLHAM ƏLİYEV YANVARIN 12-DƏ YERLİ TELEVİZİYA KANALLARINA MÜSAHİBƏ VERİB

Dövlətimizin başçısı müsahibədə jurnalistlərin Azərbaycan da 2021-ci ildə iqtisadi, sosial sahələrdə görülmüş işlərə, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında ki münasibətlərə, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan yenidənqurma işlərinə, ölkəmizin xarici siyasətinə və digər məsələlərə dair suallarını cavablandırıb.

Azərbaycan Televiziyasından Rüfət Həməzəyev: *Əvvəlcə, iqtisadi məsələlərdən başlamaq istəyərdik. Siz ötən ilin sonunda Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə xalqa müraciətinizdə ötən ilin 11 ayının nəticələrini qeyd etdiniz, səsləndirdiniz. Biz iqtisadi artımın şahidiyik. Bu reallıqdan çıxış etsək, postmüharibə və pandemiya reallıqlarını da buraya əlavə etsək, biz uğurların əsasını necə qruplaşdırı bilərik? Ötən ilin uğurları bu ilin proqnozları üçün nə deyir?*

Prezident İlham Əliyev: Mən müraciətimdə Azərbaycan xalqına 11 ayın yekunları ilə bağlı məlumat verdim. Bu yaxınlarda ilin yekunları mənə təqdim edildi və nəticələr də gözlənilən kimidir. İqtisadi artım 5 faizdən çoxdur. Bu, çox gözəl göstəricidir, xüsusilə müharibədən çıxmış ölkə üçün. Ən sevindirici hal odur ki, qeyri-neft iqtisadiyyatımız 7,2 faiz artıb. Bu, onu göstərir ki, qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı bizim bütün planlarımız həyatda öz əksini tapır.

Sənaye istehsalına gəldikdə, həm ümumi sənaye istehsalımız 5 faizdən çox artıb, həm də qeyri-neft sənayemiz 20 faizə yaxın artıb. Hesab edirəm ki, bu, dünya miqyasında bəlkə də ən yüksək göstəricidir. Çünki biz neft amilini kənara qoyaraq, real iqtisadi və sənaye artımı məhz bu rəqəmdə özünü əks etdirir. Bizim valyuta ehtiyatlarımız artıb, baxmayaraq ki, keçən il böyük xərclərimiz olub. Xüsusilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrində və ölkəmizin digər yerlərində investisiya proqramı tam icra edilmişdir. Buna baxmayaraq, valyuta ehtiyatlarımız 2,5 milyard dollar artıb. Azərbaycan bəlkə də nadir ölkələrdən biridir ki, bizdə xarici ticarət balansının saldosu müsbətdir. Bir də ki, bizim ixracımızla bağlı planlarımız həyata keçirilir. Qeyri-neft ixracımız 40 faizdən çox artıb. Bu, imkan verir ki, biz valyutamızın təkcə neft-qaz hesabına yox, eyni zamanda, digər məhsullar hesabına ölkəmizə gətirək. Nəzərə almalıyıq ki, ölkədə əhali artır, demoli, tələbat artır, daxili istehlak artır. Belə olan halda qeyri-neft ixracını artırmaq doğrudan da böyük nailiyyət sayıla bilər. Bütün bu rəqəmlər, yalnız keçən ilin rəqəmləri deyil. Bu rəqəmlərin təməlinə uzunmüddətli iqtisadi strategiyamız dayanır. Keçən il biz bu strategiyamızın çox gözəl nəticələrini görmüşük.

Bu ilə gəldikdə isə bu ilin büdcəsi, - bu da keçən ildə əldə edilmiş nailiyyətlərin hesabıdır, - tarixdə ən böyük büdcə olacaq. Büdcə xərcləri təxminən 30 milyard manata çatacaq. Müharibədən təzə çıxmış ölkə üçün bu nailiyyətlər doğrudan da onu göstərir ki, iqtisadi sahədə çox gözəl mənzərə vardır.

“ARB 24” kanalından Rasim Şərifov: *Cənab Prezident, çətin proqnozlaşdırılan bu il ərzində Azərbaycan hökumətinin iqtisadi, sosial layihələrlə bağlı hansı planları, hansı strategiyası var?*

Prezident İlham Əliyev: Bilirsiniz, bizim, ümumiyyətlə, iqtisadi və sosial sahədə siyasətimiz bir-birini tamamlayır. Çünki bir çox ölkələrin təcrübəsinə nəzər saldıqda görürük ki, o ölkələrdə ki, yalnız elmi əsaslarla təsbit edilmiş iqtisadi model həyata keçirilir, o ölkələrdə adətən əhali bundan əziyyət çəkir. Çünki prinsip etibarilə əgər tarixə nəzər salsaq görürük ki, iqtisadi islahatlar, yəni, köklü iqtisadi islahatlar

bir çox hallarda insanların rifah halına mənfi təsir göstərir. Ancaq Azərbaycanda biz elə siyasət aparırıq ki, sosial sahə daim diqqət mərkəzində olsun və köklü iqtisadi islahatlar insanların güzəranına mənfi təsir göstərməsin. Düzdür, istisnalar olub. Bil-

2 milyon insandan çoxdur. Biz hesab edirik ki, bu artan məaşlar çörəyin qiymətinin qalxmasının təminatı kimi qiymətləndirilə bilər və bu addım birinci dəfə deyil atılır. Digər instrumentlər var və biz onlardan istifadə edirik. Azərbaycan xalqı əmin ola bilər

yondan çox iribuynuzlu mal-qara varsa, onun artıq 70 mini cins mal-qara. Həmçinin toyuq əti istehsalında da 80 faizə çıxə bilmişik. Biz təqribən 3,3 – 3,4 milyon ton buğda istehlak edirik. Onlardan cəmi 2 milyonu Azərbaycan istehsal edilir. Qalanını

mətləri daha çox “ayı xidməti” nə bənzəyir. Ona görə hesab edirəm ki, bunu hər kəs artıq görüb və bilib. Ona görə bizim addımlarımız çox sərt olacaq, cəzalarımız da çox sərt olacaq.

CBC telekanalından Elmira Musesazadə: *Münasibə həll olunandan*

diyiniz kimi, bir neçə il bundan əvvəl biz çox ağır bir addımın atılmasına məcbur idik. Manatın qiymətdən düşməsi insanların rifah halına mənfi təsir göstərmişdi. Amma o addımı biz mütləq atmalı idik. Çünki əgər biz o addımı atmıyıdık, bütün valyuta ehtiyatlarımızı xərcləyə bilərdik. Onsuz da bu addımın gecikməsi ona gətirib çıxardı ki, Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları böyük dərəcədə tükənmişdi. Təqribən 10 milyard dollar vəsait manatın sabit saxlanması istifadə edilmişdi. Nəticə etibarilə Mərkəzi Bank manatı sabit saxlaya bilmədi və biz 10 milyard dollar valyutamızı itirdik.

Yəni, belə hallar olub. Amma mənim prezidentlik dövrümdə mən tək bu halı yadda sala bilmərəm. Bu hal, bu addım qaçılmaz idi. Amma prinsip etibarilə bizim siyasətimizin təməlinə, mərkəzində insan amili olduğu üçün daim sosial sahəyə xüsusi diqqət göstərilir. Həm məşğulların, pensiyaların, təqaüdlərin qaldırılması, həm də sosial obyektlərin yaranması, səhəd ailələrinə, keçmiş məcburi köçkünlərə diqqət göstərilməsi kimi sosial paket imkan verirdi ki, biz iqtisadi islahatları uğurla həyata keçirək. Ötən il qəbul edilmiş qərarın məqsədində bu amil dayanır. Çünki çörəyin qiymətinin qalxması qaçılmaz idi. Dünyada taxılın, buğdanın qiyməti kəskin artıb. Bizim əsas təchizatçı Rusiya tərəfidir. Ona görə ki, ən ucuz buğdanı biz Rusiyadan alırıq. Orada həm qiymətlər, həm də ixrac rüsumları artmışdır və artmaqda davam edir. Təbii ki, biz çörəyin qiymətini süni şəkildə əvvəlki səviyyədə saxlaya bilməzdik. Bunu nəzərə alaraq və eyni zamanda, dövlət orqanlarının tənzimləyici rolunu gücləndiririk ki, burada süni qiymət artımı olmasın, möhtəkirlik olmasın. Eyni zamanda, çox geniş sosial paket də həyata keçirildi. Bildiyiniz kimi, minimum əməkhaqqı 20 faiz, minimum pensiya 20 faiz, təqaüdlər, sosial müavinətlər artırılıb. Bütövlükdə bu, bizə 1,5 milyard manat vəsaitə başa gəldi və əhatə dairəsi

ki, imkan daxilində, imkan yaran-dıqca biz əlavə yığılmış vəsaiti, ilk növbədə, sosial məsələlərə yönəldəcəyik.

İctimai Televiziyadan Murad Hüseynov: *Cənab Prezident, BMT-nin hesabatına görə, 21 faizə yaxın bahalaşma müşahidə olunur. Bu, pandemiyanın nəticəsidir. Azərbaycanın ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi üçün hansı addımların atılmasını vacib hesab edirsiniz?*

Prezident İlham Əliyev: Bu, ən vacib məsələlərdən biridir. Bu məsələ ilə bağlı mən uzun illər fəaliyyət göstərirməm və hökumətə dəfələrlə tapşırıqlar vermişəm. Biz imkan daxilində bu məsələnin həlli ilə bağlı hesab edirəm ki, lazımi addımları atırıq. Amma biz reallığı nəzərə almalıyıq. Azərbaycan adambaşına düşən torpaq sahəsi qonşu ölkələrə və bir çox ölkələrə nisbətə daha azdır. Nəzərə alsaq ki, uzun illər ərazimizin təxminən 20 faizi işğal altında idi, nəzərə alsaq ki, ərazimizin bir hissəsi iqlimə görə, torpağın keyfiyyətinə görə kənd təsərrüfatı üçün yararlıdır, əlbəttə, bu, bizim işimizi çətinləşdirir. Yəni bu, reallıqdır və biz bu reallıqdan kənara çıxa bilmərik. Yəni, bu, bizim coğrafi vəziyyətimizdir.

Ənənəvi kənd təsərrüfatı məhsullarının yetiştirilməsinə fikir versək, deyə bilərik ki, son 15 il ərzində meyvə istehsalı Azərbaycanda 2 dəfə artıb. İki dəfə, yəni, çox böyük rəqəmdir. Üzüm istehsalı da, həmçinin 2 dəfə artıb, tərəvəz istehsalı artıb. Pambıq istehsalı dəfələrlə artıb. Demək olar ki, biz son beş il ərzində pambıqçılığı diriltik və qeyri-neft ixracatında pambığın nisbəti ildən-ilə artır. Eyni zamanda, biz özümüzü əsas ərzaq məhsulları ilə təmin etmək üçün praktiki addımlar atdıq. Məsələn, bu gün mal ətinə əgər baxsaq, biz özümüzü təqribən 90 faiz səviyyəsində təmin edirik, qoyun əti ilə 100 faiz. Azərbaycan heç vaxt süd istehsal etmədi və bizdə ənənəvi olaraq mal-qarının cinsi südçülük üçün əlverişli deyildi. Ona görə biz cins mal-qarının alınmasına böyük vəsait xərclədik və bu gün Azərbaycanda əgər 1 mil-

ixdal edirik və əgər mən bu gün desəm ki, biz 100 faiz özümüzü ərzaq buğdası ilə təmin edə bilərik, yəqin ki, indiki şəraitdə səhv olar. Amma çalışmalıyıq ki, yerli istehsal artsın, ilk növbədə, məhsuldarlıq hesabına. Çünki bu gün taxılçılıqda məhsuldarlıq 32 sentnerdir, yəni 3,2 tondur. Əgər bu rəqəm 4 tona, 4,5 tona çatsa, bu, mümkündür, çünki iri fermer təsərrüfatlarının bəzilərinə 7 tondur, bəzilərinə 6 tondur. Ona biz mövcud əkin sahələrində özümüzü maksimum dərəcədə ərzaq buğdası ilə təmin edə bilərik.

Real TV-dən Səbinə Ağayeva: *Cənab Prezident, səhəd ailələri, müharibə əlillərinə dövlətin qayğı və diqqətini və onların sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində görülmüş işləri necə qiymətləndirirsiniz?*

Prezident İlham Əliyev: Mən bütövlükdə deyə bilərəm ki, bu sahədə Azərbaycan dünya miqyasında öz modelini ortaya qoyur. Çünki dünyada bir çox ölkələr müharibə şəraitində olublar. O ölkələrin təcrübəsinə biz bilirik, öyrənirik. Görürük ki, Azərbaycanda səhəd ailələrinə, qazilərə və müharibədən əziyyət çəkmiş insanlara göstərilən diqqət doğrudan da nümunəvi sayıla bilər.

Ölkədə ciddi islahatların aparılmasına baxmayaraq, məmur bürokratiyası, məmur biznesi – yəni, bu neqativlərlə bağlı hansı islahatların aparılması barədə sualı cavablandıran dövlət başçısı qeyd edib ki, bu sahədə mübarizə davam etdiriləcək. Dövlət başçısı deyib: - Korrupsiya ilə, rüşvətxorluqla ciddi mübarizə aparılmalıdır və əgər bu və ya digər məmur bu cirkəbə bulaşarsa, cəza çox sərt olacaq. Nəticə də onu göstərir - ən yüksək vəzifəli məmurlar bu gün istintaq qarşısında, məhkəmə qarşısında cavab verməli olublar və haqlı cəzalarını alıblar. Bir daha demək istəyirəm ki, heç kim bu məsuliyyətdən boyun qaçırma bilməz, heç kim qanundan üstün deyil, qanun qarşısında hamı bərabərdir, heç kimin əvvəlki xidmətləri nəzərə alınmayacaq. Xüsusilə bu ayri yola gedən insanların xid-

sonra Minsk qrupu bir neçə bəyanat verdi və ondan sonra yoxa çıxdı. Onlardan heç xəbər də yoxdur. Sizdə hər hansı məlumat varmı? Onlar nə işlə məşğuldurlar?

Prezident İlham Əliyev: *Hesab edirəm ki, onlar özləri üçün bir gündəlik formalaşdırmalıdır. Bu, bizim işimiz deyil. Halbuki, mənim təsəvvürüm var ki, onlar nə ilə məşğul olmalıdırlar və nə ilə məşğul olmamalıdırlar. Nə ilə məşğul olmamalıdırlar, mən deyə bilərəm. Onlar Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə məşğul olmamalıdırlar, çünki bu münasibə həll olunub. Biz onların yerinə bu məsələni həll etdik. Onların görünməməsinin səbəbi də hesab edirəm ki, bundan qaynaqlanır. Çünki onlar üçün nə qədər çətin olsa da, bu yeni reallığı qəbul etməlidirlər. Bilməlidirlər ki, onlar bundan sonra Qarabağ məsələsi ilə məşğul olmayacaqlar. Çünki buna biz imkan verməyəcəyik”.*

Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqının Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin tənzimlənməsində oynadığı roldan danışaraq, deyib:

- Mən Brüsseldə olarkən orada Avropa İttifaqının rəhbərlərinə də bu haqda bildirdim ki, ola bilər. Əsas odur ki, bu gündəlik düzgün tərtib edilsin və Ermənistan da burada özünü səmimi aparsın. Çünki bilirsiniz, Ermənistan bir çox hallarda bir tərəfdaş bir söz deyir, o biri tərəfdaş bunun əksini deyir, üçüncü tərəfdaş isə üçüncü versiyanı deyir. Yəni, bu, uzunmüddətli siyasət ola bilməz. Çünki gec-tez bunun üstü açılacaq. Bizim isə mövqeyimiz birmənalıdır və mən bunu açıq bəyan edirəm və bəli, hesab edirəm ki, Ermənistan-Azərbaycan əlaqələrinin normallaşmasında Avropa İttifaqı rol oynaya bilər. Mən bunu müsbət qarşılayıram və sadəcə olaraq, burada ədalət prinsipi əsas rol oynamaqlıdır. Çünki bu günə qədər bəzi ölkələrdən fərqli olaraq, Avropa İttifaqı ədaləti qorumuşdur. Qeyd etdiyim kimi, müharibə zamanı Fransa baxmayaraq ki, neytral olmalı idi, vasitəçi kimi birmənalı şəkildə Ermənistan tərəfini tutdu. Müharibədən son-

ra Amerika Birləşmiş Ştatları, halbuki vasitəçidir, neytral olmalıdır, açıq şəkildə Ermənistan tərəfini tutdu. Avropa məkanında böyük intellektual potensial mövcuddur, təcrübə mövcuddur və sərhədlərin müəyyən edilməsində onlar öz tövsiyələrini verə bilərlər. Yəni bir çox sahələrdə onlar yardımçı ola bilərlər. Hər halda biz bunu alqışlayırıq.

Azərbaycan uzun illərdir Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında əsas rol oynayır və bu status artıq 2020-ci ilin son günündə Cənub Qaz Dəhlizinin istifadəyə verilməsi ilə daha da möhkəmlənib. Avropada qaz böhranının yaşanmasına, Cənub Qaz Dəhlizinin ixracat imkanları da daha da geniş olduğunu qeyd edən dövlət başçısı bu sahədə reallıqlar və perspektivlər barədə danışaraq, deyib:

- Cənub Qaz Dəhlizinin reallaşması birmənalı şəkildə tarixi hadisədir və bu nəhəng enerji layihəsini bu dərəcədə, yəni keyfiyyətlə və çətin geosiyasi vəziyyətdə həyata keçirmək doğrudan da böyük sayılır tələb edirdi. Burada Azərbaycan bir neçə ölkəni bir komanda şəkildə necə deyirlər, səfərbər edib.

Qış təzə başlayır və gözlənilir ki, qış çox sərt olacaq. Ona görə qazın çatışmazlığı böyük fəsadlara gətirib çıxaracaq. Azərbaycan qazının həcmi o qədər də böyük deyil, amma bir neçə ölkə üçün bu, həlledici ola bilər və əlbəttə ki, ilk növbədə, burada bizim maraqlarımız təmin olunur. Çünki əgər bu kəmər çəkilməsəydi, biz zəngin qaz ehtiyatlarının üstündə, necə deyirlər, oturaçaqdıq, nəyi isə gözləyəcəydik. Əgər bu perspektiv olmasaydı, heç bir şirkət milyardlarla, on milyardlarla dollar vəsaiti bu yataqların işlənməsinə qoymazdı. Hazırda ixrac artır, yeni rəqəmlər mənə təqdim edildi. Bu il təxminən 19 milyard kubmetr qaz ixrac ediləcəkdir. Ondan 8 milyarddan çoxu Türkiyə, 7 milyarddan çoxu İtaliyaya ixrac ediləcək. Qalan qaz Gürcüstan, Bolqarıstan, Yunanıstan arasında bölünəcək. Yəni bu, böyük rəqəmdir və eyni zamanda, daxili tələbat da artır və artacaq. Biz daxili tələbatı ödəyirik. Bütövlükdə Azərbaycanda 45 milyard kubmetr qazın hasilatı gözlənilir. Qeyd etdiyim kimi, 19 milyard ixracə gedəcək, qalan hissə isə daxili tələbatə və lay təzəyiqini saxlamaq üçün neft laylarına yenidən qazın vurulmasına. Bu, böyük həcmdir və əlbəttə, bizə imkan verəcək ki, həm öz tələbatımızı ödəyək, eyni zamanda, Avropa məkanına daha böyük həcmli qaza çıxə bilək. Məhz bizim bu layihəməz, eyni zamanda, Avropa ölkələri arasındakı interkonektorların, bağlantıların tikintisinə də tövə verdi və indi orada bu sahədə işlər görülür. Beləliklə, fiziki olaraq, yeni infrastruktur nöqtəyi-nəzərindən biz qazımızı başqa ölkələrə də çatdırə bilərik, nəzərə alsaq ki, “Şahdəniz”-in çox böyük potensialı var. Bunun, düzdür, təsdiq edilmiş həcmi 1 trilyon kubmetrdən çoxdur. Amma mən tam əminəm ki, daha çox olacaq, necə ki, Azəri-Çıraq-Günəşli. İlk hesablamaları göstərir ki, 500 milyon tondur, amma bunun potensialı artıq 1 milyardı ötür.

Üstəgəl, gələcəkdə Abşeron qaz yataqlarımız tədricən artıq işlək vəziyyətdə çıxacaq və bizim həcmimiz böyük dərəcədə artacaq. Bu, bizim böyük üstünlüyümüzdür. Həm ölkəmizə əlavə vəsait gətirəcək, ölkəmizin beynəlxalq imənləri genişlənəcək və təbii ki, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələrində bu faktor bundan sonra da mühüm rol oynayacaq.

19-26 yanvar 2022-ci il

20 yanvar faciəsi XX əsrin böyük müsibətlərindən biri kimi tarixdə qalacaq

XX əsr Azərbaycanın ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi həyatı üçün taleyüklü bir dövr olmuşdur. Bu əsrdə respublikamız inkişaf-yoxuşlu yollarla üzləşməli olsa da, bir neçə yüzilliyə bərabər inkişaf yolu keçmişdir. Lakin tərəqqiyə aparan bu yolda böyük qurbanlar, itkilər, faciələr və məhrumiyyətlər də az olmamışdır. Zaman-zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı yönəlmiş qəsdlər törədilmişdir.

1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Milli Şurası Azərbaycanın müstəqilliyini elan etdi. Bütün Şərqdə və türk dünyasında ilk demokratik respublika yaradan Azərbaycan Milli Şurası öz üzərinə icra və qanunvericilik səlahiyyətlərini götürdü. Azərbaycan dili dövlət dili elan edildi, dövlət bayrağı təsdiq olundu, milli ordu yaradıldı, gənc müstəqil dövlətin xarici siyasətinin formalaşması istiqamətində bir sıra ciddi addımlar atıldı.

1918-ci il noyabrın 19-da Azərbaycan Milli Şurası respublikada ali hakimiyyət orqanı kimi 120 nəfərdən ibarət Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin yaradılması haqqında qanun qəbul etdi. Amma gənc respublika dövlət quruculuğu prosesində ciddi çətinliklərlə üzləşirdi. Belə ki, Ermənistan Azərbaycanın Naxçıvan, Şərur-Dərələyəz qəzalarına və Dağlıq Qarabağa dair iddialar irəli sürdü, eyni zamanda Azərbaycanı məxsus olan Zəngəzur ərazisini də ələ keçirməyə başladı. Bu proses 1921-ci ilin iyununda Zəngəzurun qərb və yuxarı hissələrinin Ermənistanla birləşdirilməsi ilə başa çatdı. Azərbaycanın göstərilən tarixi əraziləri onunla razılaşdırılmadan sovet Rusiyası tərəfindən Ermənistanla birləşdirildi. Tarixi sənədlərdə də göstərilir ki, Azərbaycan SSR Xalq Təsərrüfatı Komissarlığının 25 oktyabr tarixli arayışına görə, keçmiş Zəngəzur qəzasından 405 000 desyatin (4 424,6 kv.km), Qazax qəzasından 379 984 desyatin (4 151,3 kv.km) ərazi Ermənistan SSR-ə verilmişdi. Amma bu da hamısı olmadı. Azərbaycan SSR MİK-nin 1923-cü il 7 iyul tarixli dekreti ilə ərazisi 4161 kv.km olan mərkəzi Xankəndi olmaqla Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti yaradıldı.

Azərbaycan SSR-in tərkibində DQMV-nin yaradılması Azərbaycan xalqının iradəsi əleyhinə olub, onun ərazi bütövlüyünə qarşı qanunsuz zorakılıq aktı idi. Belə ki, Sovet İttifaqının tərkibində Ermənistan Respublikası olduğu bir şəraitdə başqa bir respublikanın tərkibində əlavə inzibati-idarəçilik qurumunun yaradılması, həqiqətən, mərkəli bir niyyət, bədxah bir siyasət idi.

Beləliklə, inzibati-ərazi bölgüsündə dəyişikliklər nəticəsində Azərbaycan SSR-in tabeliyində bir muxtar respublika (Naxçıvan - ərazisi 5 988 kv.km), bir muxtar vilayət (DQMV- ərazisi 4161 kv.km) və 13 qəza (Ağdam, Bakı, Gəncə, Göyçay, Cəbrayıl, Zaqatala, Qazax, Quba, Laçın, Lənkəran, Nuxa, Salyan, Şamaxı) yaradıldı. 1929-cu il fevralın 18-də Moskva və Qars müqavilələrinin şərtləri kobud şəkildə pozularaq Zaqafqaziya MİK-nin qərarı ilə Naxçıvan MSSR-in 9 kəndindən ibarət 657 kv.km ərazi (Şərur qəzasının Qurdqu-laq, Xaçık, Horadiz, Naxçıvan qəzası Şahbuz nəhiyəsinin Oğbin, Ağxaç, Almalı, Sultanbəy, İqtiran kəndləri, Ordubad qəzasının Kərçevan kəndi, Kilid kəndi torpaqlarının bir hissəsi) Ermənistan SSR-ə verildi. Bolşevik rejiminin və erməni millətçilərinin Azərbaycan xalqına qarşı bu haqsızlığı sonralar, xüsusən də 1947-1948-ci illərdə Ermənistan Azərbaycanlıların öz tarixi yurdlarından kütləvi surətdə deportasiya yolu ilə davam etdirildi. Lakin erməni millətçiləri bununla kifayətlənmək istəmir, Azərbaycan xalqına qarşı çirkin əməllərini davam etdirirdilər.

1985-ci ildə M. Qorbaçovun SSRİ-nin ali rəhbəri təyin edilməsi erməni millətçilərinin əl-qolunu xeyli dərəcədə açdı.

Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətdən uzaqlaşdırılması isə erməni millətçiləri üçün əsl bayrama çevrildi. M.Qorbaçova arxalanan erməni millətçiləri də yaxşı bilirdilər ki, H.Əliyev ölkə rəhbərliyində qalarsa, Azərbaycana qarşı heç bir mərkəli plan baş tutmayacaqdır. Ona görə də məhz H.Əliyev siyasi hakimiyyətdən uzaqlaşdırıldı, sonra Azərbaycana qarşı fitnəkar siyasət bütün çılpaqlığı ilə özünü göstərdi. Erməni separatizmi Dağlıq Qarabağın Azərbaycanla ayrılması üçün çox böyük fəaliyyətə başladı.

Ölkədə yenidənqurma dövrünün başlaması ilə ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi proseslərin ziddiyyətli inkişafı, keçmiş SSRİ miqyasında aparılan iqtisadi islahatların yarımçıqlığı, təzadlı olması və ləng getməsi, istehlak bazarında maddi-texniki təchizatın pisləşməsi, maliyyə, pul dövriyyəsi sistemlərinin tarazlığının pozulması, inflyasiyanın getdikcə artması müttəfiq respublikaları taleyüklü qərarlar qəbul etməyə məcbur edirdi. Təsədüfi deyildir ki, artıq bir neçə respublika suverenlik haqqında bəyannamə qəbul etmişdi. Dağlıq Qarabağda baş verən hadisələr o qədər sürətlə inkişaf edir, gərgin xarakter alır ki, artıq xalqımız nicat yolunu müstəqillik əldə etməkdə görürdü.

Azərbaycan isə bu cür bəyannamə hələ qəbul etməmişdi, lakin müstəqilliyə doğru yola daha ciddi addımla - 1989-cu ilin sentyabrında Suverenlik haqqında Konstitusiya Qanununu qəbul etməklə başlamışdı ki, bu da xalqımızın milli şüurunun artmasının, onun siyasi fəallığının qanunauyğun nəticəsi idi. Yeri gəlmişkən, iqtisadi müstəqillik problemləri barədə materialları ictimaiyyətə çatdıran Azərbaycan televiziyasının, Azərinform informasiya agentliyinin "Kommunist", "Bakinski raboçi" qəzetləri redaksiyalarının işini ayrıca qeyd etmək istərdim.

Gələcəkdə milyonlarla insanın əqidəsinə və qəlbinə hakim olan iqtisadi müstəqillik ideyasına güclü təkan verən başlıca amillərdən biri isə İttifaq hökumətinin Azərbaycanın taleyüklü problemlərinə biganəlik göstərməsi idi. Bir daha qeyd etmək istəyirik ki, bu ideyanın sürətlə yayılmasına İttifaq rəhbərliyinin respublikamızın mənafeələrini həyasızcasına tapdalamasının bariz nümunəsi olan Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində baş verən hadisələr, erməni millətçilərinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı əsassız iddialarının mərkəz tərəfindən dəf edilməməsi rə-

vac verdi.

Hamıya məlumdur ki, Sovet sisteminə kommunist ideologiyasına uyğun gəlməyən fikirlər, baxışlar çox ciddi təzyiqlərə məruz qalırdı. O sistemin qurbanları içərisində Azərbaycan xalqının qeyrətli, ziyalı övladları çox olub. Otən əsrin 50-ci illərinin ortalarında Sovet cəmiyyətində hakim partiya söz, fikir azadlığına münasibətini nisbətən yumşaltsa da, bütövlükdə sistemin dayaqlarını sarsıtmağa yönəldilmiş hər bir tədbirə qarşı amansız mövqe tuturdu. Buna baxmayaraq, SSRİ iqtisadiyyatında mərhələlərlə baş verən kəskin ziddiyyətlər, hökumətin tez-tez təkrar olunan və sarsıntılarla müşayiət edilən tədbirləri sovet sisteminin iç üzü barədə fikirlərin geniş yayılmasına gətirib çıxarıb, insanları azadlıq uğrunda mübarizəyə qalxmağa sövq edirdi. Azərbaycanda gündən-günə ağrılaşan siyasi, iqtisadi və sosial durum bu proseslərin inkişafını daha əsaslı şərtləndirir, əlverişli şərait yaradır, cəmiyyətdə ziyalı sözüna ehtiyacı artırır. Xalq çox çətin bir imtahan qarşısında idi. Çünki təsədüfi adamların ürəyindən xalqa liderlik etmək istəyi keçirdi. Xalqa liderlik etmək qabiliyyətinə malik olmayanlar isə ziyalıları yaxına buraxmırdılar. Əlbəttə, ziyalıların da təşəbbüskarlığı yüksək deyildi.

Xatırladaq ki, XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda böyük ziyalı ordusu yox idi, lakin ayrı-ayrı ziyalıları xalq üçün çox əhəmiyyətli, daha daqiq desək, tarixi iş görmüşlər. Təkcə Üzeyir bəy Azərbaycan xalqının milli mədəniyyətinin inkişafında nə qədər böyük rol oynamışdır. Əli bəy Hüseynzadə, Əlimərdan bəy Topçubaşov, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Fətəli Xan Xoyski, Əhməd bəy Ağayev, Nəriman Nərimanov o qədər nəhəng simallardır ki, xalq onların arxasınca inamla və ıftixarla gedə bilərdi. Çünki onlar millətin taleyi naminə ən çətin mübarizədən qorxmıyan əsl vətəndaş idilər.

1988-ci ildə Qarabağ hadisələri başlananda ziyalıları xalq hərəkətinə qoşulmuşdular və bir sıra taleyüklü məsələlərin müzakirəsində öz sözlərini deyirdilər. Lakin xalqla rəhbərlik arasında dərin uçurumun olduğu şəraitdə onların bəziləri öz mövqelərini müəyyən edə bilmədilər. Muxalifətin radikal mövqedən çıxış edən bəzi nümayəndələri ziyalıların əksəriyyətini, demək olar, qorxutmuşdu. Amma başı belələri çəkmiş Azərbaycan xalqı ayılmışdı. Mərkəzin respublikaya sət münasibəti isə dəyişmirdi, Dağlıq Qarabağda

erməni millətçilərinin dəstəklənməsi davam edirdi ki, bütün bunlar da Azərbaycanda onsuz da ağır olan ictimai-siyasi şəraiti daha da gərginləşdirirdi. Vəziyyətin daha da kəskinləşməsinə yol verməmək üçün xalq arasında nüfuz sahibi olan ziyalıları, qeydiyyattan keçmiş Xalq Cəbhəsinin və digər təşkilatların nümayəndələri yaranmış vəziyyətdən çıxış yollarını müəyyən etmək üçün intensiv görüşlər keçirir, danışıqlar aparırdılar.

Amma ziyalıları çox böyük narahatlıq keçirirdilər. Azadlıq, müstəqillik sözləri o qədər tez-tez işlənidir ki, onların öz əhəmiyyətini itirməsi təhlükəsi yaranırdı. Rəhbərlik ilə xalq arasındakı boşluğa doldurmaq istiqamətində konkret addımlar atılmırdı. Xalq tələb edirdi ki, respublika rəhbərliyi Qarabağ probleminin həllində daha prinsipial mövqe tutsun, xalqdan ayrı düşməmək üçün onun qayğıları, arzuları ilə yaşasın. Tarixdən məlumdur ki, azadlıq siyasi mədəniyyətin yüksək olduğu şəraitdə daha az itki ilə əldə edilir. İttifaq hakimiyyəti maraqlı idi ki, muxalifətdən olan radikal qüvvələr hər hansı təxribat əl atsınlar ki, onlara qarşı cəza tədbirləri görməyə bəhanə olsun, Qarabağ problemi kölgədə qalsın. Ermənistanın silahlı birləşmələri Azərbaycan kəndlərinə soxularaq dinc əhalini məhv edir, amma mərkəz səsinə çıxarmır, biganəlik göstərirdi. Gözləyirdi ki, Azərbaycan xalqı qəzəblənsin, hansısa bir hərəkətə əl atsın və bundan istifadə edən Moskva öz gücünü işə salsın, Azərbaycan xalqını susdursun. Rəhbərlik və muxalifətdə olan qüvvələr isə bunu açıq-aşkar görə-görə düşməna qarşı vahid cəbhədə birləşə bilmirdilər.

Bunlar tarixi faktlardır, o dövrün realıqlarıdır. O vaxt çoxları başa düşmürdü ki, Sovet hökuməti Azərbaycan xalqının müstəqillik uğrunda mübarizəsini, ona ziyalıların rəhbərlik etməsini istəmir, elə ona görə də xalqdan uzaq olan zəif respublika rəhbərinin əli ilə xalq içərisində böyük nüfuzu olan ziyalıların siyasi meydandan uzaqlaşması üçün bütün vasitələrdən istifadə edirdi.

1989-cu ilin son aylarında, respublikamızın hər yerində olduğu kimi, Bakının və onun ətraf kəndlərinin əhalisi də mərkəzin və erməni millətçilərinin xalqımıza qarşı xəyanətkar siyasətinə etiraz əlaməti olaraq küçələrə çıxır, soyuğa, saxtaya, yuxusuzluğa baxmayaraq, küçələrdə qurduqları maneələrdə (barrikadalarda) növbə çəkərək sovet qoşunlarının Bakıya daxil olmasına yol verməmək üçün bütün vasitələrdən isti-

fadə etməyə hazır olduqlarını nümayiş etdirirdilər. Nə qədər bəsit olsa da, əhəli böyük haqsızlığa və ədalətsizliyə qarşı mübarizə üçün özünün bacardığı bu yolu seçmişdi. Qəzəblənmiş xalq azadlığa çıxmaq, Vətən torpağını müdafiə etmək üçün hər cür əzabə dözməyə hazır idi. Əlbəttə, ayrı-ayrı radikal qüvvələr əhalinin sadələşməliyindən istifadə edib, onu ordunun, tankların, zirehli maşınların qabağına çıxarmaqda xüsusi məqsəd güdürdülər. Hətta müxtəlif yerlərdə əhaliyə silah paylanacağı da vəd edilmişdi.

Bakının Buzovna, Mərdəkan, Şüvəlan, Şağan, Qala, Bilgəh, Nardaran, Kürdəxanı, Pirsəgi, Hökməli, Binəqədi, Maştağa, Binə, Zirə, Türkan, Keşlə, Zabrat və başqa kəndlərinin əhalisi, xüsusən, cavanları dinc əhalinin üstünə göndərilən sovet qoşunlarının qarşısını almaq üçün Mərdəkan-Qala-Bakı magistralında keşik çəkirdilər. Onlar bilirdilər ki, Bakıya hərbi qüvvələr, əsasən, Qala hərbi hava limanı vasitəsilə daxil ola bilər. Lakin vəziyyətin getdikcə gərgin xarakter aldığı görünən kənd ağısaqqalları, ziyalıları həmin günlər evdə oturmur, nizami qoşun qarşısına əliyalın, silahsız çıxan azadlıq aşıqlərini bu yoldan geri çəkməyə, onlara əsl həqiqəti başa salmağa, silahlı qoşun qarşısında durmağın mənasız olduğunu izah etməyə çalışırdılar.

Hadisələrin gedişində hiss edilirdi ki, dinc əhaliyə qarşı SSRİ dövlətinin rəhbərliyi səviyyəsində qabaqcadan təxribatlar hazırlanmışdır. Amma vəziyyətin getdikcə gərginləşdiyi günlərdə Sov. İKP MK-nun yüksək vəzifəli nümayəndələrinin əhəli ilə görüşlərində, habelə kütləvi informasiya vasitələri ilə verilən məlumatlarda bildirilirdi ki, Bakıya qoşunlar daxil olmayacaq. Əslində isə vəziyyət başqa cür idi. Bakıda fəvqəladə vəziyyətin elan olunacağı və qadağan saatının qoyulacağı vaxt xalqdan gizlədilir, şəhərə qəfil hücum hazırlanırdı. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, qoşunların Bakıya yeridilməsinə bir neçə gün qalmış hərbi komandanlıq Bakı şəhərindən hərbi qulluqçuların ailələrini SSRİ-nin müxtəlif regionlarına köçürməyə başlamışdı. Komandanlıq bu faktı onunla izah edirdi ki, guya həmin tədbir Bakıda ekstremist qüvvələrin basqınlarının qarşısını almaq üçün həyata keçirilir. Bu, ağ yalan idi. Reallıq sübut edirdi ki, o dövrdə Bakıda, eləcə də digər rayonlarda rus əhalisinin təhlükəsizliyi üçün heç bir qorxu yox idi.

1990-cı il yanvar ayının 19-da saat 19:27-də Azərbaycan televiziyasının enerji bloku sıradan çıxarıldı. Bir neçə saat sonra Bakının hər yerindən güclü atəş səsləri gəlməyə başladı. Hamı həyəcan içərisində idi. Sovet qoşunları hər tərəfdən şəhərə soxulurdu. Küçələrdə qan su yerinə axırdı. 40 min nəfərlik ordu əliyalın əhaliyə divan tuturdu. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası tapdalanmışdı. Hel-sinki Yekun Aktını və Vyana müqaviləsini imzalamış SSRİ dövləti dinc əhaliyə qarşı görünməmiş bir cinayət işlədirdi.

Gözyaşardıcı qaz tətbiq edilir, dinc əhəli atəşə tutulurdu. Əsgərlər hərbi maşınlardakı projektorlardan istifadə edərək qaranlıq yerlərdə atəşdən gizlənənləri, hətta təcili yardım maşınlarını gülləyə tuturdular. Qorbaçov hakimiyyəti əmin idi ki, Bakıda xalq susdurulsa, bütün respublikada sakitlik təmin olunacaq, beləliklə də SSRİ-nin Qafqazda global mənafeələri tam müdafiə ediləcəkdir. Erməni millətçiləri öz arzularına nail olacaqlar. Ancaq bu, yanlış fikir idi.

1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Bakı şəhərinə və Azərbaycanın bir neçə rayonuna keçmiş Sovet İttifaqının qoşun hissələri fəvqəladə vəziyyət elan edilmədən yeridilmiş, dinc əhaliyə divan tutulmuş, yüzlərlə insan qətlə yetirilmiş, yaralanmış, itkin düşmüşdür. Sovet ordusunun, xüsusi təyinatlı

dəstələrin və daxili qoşunların iri kontingentinin Bakını zəbt etməsi xüsusi qəddarlıq və misli görünməmiş vəhşiliklərlə müşayiət edilmişdir.

Fövqəladə vəziyyətin tətbiqi əhaliyə elan olunandak hərbi qulluqçular 82 nəfəri amansızcasına qətlə yetirmiş, 20 nəfəri ölümcül yaralamışlar. Fövqəladə vəziyyət elan edildikdən sonra isə yanvarın 20-də və sonrakı günlərdə Bakı şəhərində 21 nəfər öldürülmüşdür. Fövqəladə vəziyyətin elan olunmadığı rayonlarda - yanvarın 25-də Neftçalada və yanvarın 26-da Lənkəranda daha 8 nəfər qətlə yetirilmişdir. Beləliklə, qoşunların qanunsuz yeridilməsi nəticəsində Bakıda və respublikanın rayonlarında 131 nəfər öldürülmüş, 744 nəfər yaralanmış, 841 nəfər qanunsuz həbs olunmuşdur. Hərbi qulluqçular tərəfindən 200 ev və mənzil, 80 avtomaşın, o cümlədən təcili yardım maşınları, yandırıcı güllələrin törətdiyi yanğın nəticəsində dövlət əmlakı və şəxsi əmlak məhv edilmişdir. Hələk olanların arasında qadınlar, uşaqlar və qocalar, həmçinin təcili yardım işçiləri və milis nəfərləri olmuşdur. SSRİ və Azərbaycan SSR konstitusiyaları kobudcasına pozulmuş, vandalizm aktları törədilmiş və Azərbaycanın suveren hüquqları tapdalanmışdır.

Qabaqcadan düşünüülüb hazırlanmış bu təcavüzkarlıq aksiyası Azərbaycan xalqının demokratiya və milli azadlıq uğrunda mübarizəsini boğmaq, xalqı təhqir edərək ona mənəvi zərbə vurmaq məqsədi daşımışdır.

20 Yanvar hadisələri ərəfəsində Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının rəhbərliyinin xalqın mənafeyinə zidd olan siyasəti, Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı mərkəzin, şəxsən Mixail Qorbaçovun apardığı qeyri-obyektiv və qərəzli xətt geniş xalq kütlələrinin qəzəbinə səbəb olmuşdur. Xalq arasında Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin, onun birinci katibi Əbdürrəhman Vəzirovun fəaliyyəti də kəskin etirazlara doğurmuşdur. Xalqda haqlı olaraq belə bir fikir formalaşmışdır: cəmiyyətdə yaranmış qarşıdurmanın siyasi yollarla tənzimlənməsi üçün Azərbaycan SSR-in rəhbərliyi mövcud imkanlardan istifadə etməmişdir. Hakim dairələrin müxalifətlə apardığı iş siyasi oyun və intriqaların istiqamətində qurulmuş və yarıtmaz olmuşdur. Bir çox təleyiklü məsələnin həllində Azərbaycan rəhbərliyi aciz olmuş, nəticədə respublikada kəskin hakimiyyət böhranı yaranmışdır.

20 Yanvara qədər partiya, dövlət orqanları tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərin, eləcə də Bakıda gedən ziddiyyətli proseslərin təhlili göstərir ki, Yanvar faciəsi qabaqcadan planlaşdırılmış hərbi əməliyyatın nəticəsi olmuşdur. Bakıda hərbi qüvvələrin yerləşdirilməsi və təminatı ilə əlaqədar müxtəlif hazırlıq işləri aparılmış, hadisələrə bir neçə gün qalmış Bakı şəhərinin xəstəxanaları tələsik boşaldılmış, külli miqdarda yarahıların yerləşdirilməsi üçün hazırlıq görülmüş, Sovet ordusu hərbi qulluqçularının ailə üzvləri təcili surətdə Bakı şəhərindən köçürülmüşdür. Beləliklə, hərbi təcavüz və qoşunların yeridilməsi üçün hər cür şərait yaradılmışdır.

Heç bir hüquqi əsası olmayan Bakıda ağır texnika və məhvedici silahlar vasitəsilə dinc əhaliyə qəddarcasına divan tutulması Azərbaycan xalqına qarşı qatı cinayət olmuşdur. Bu cəza tədbiri şüurlu surətdə planlaşdırılmış və vəhşicəsinə həyata keçirilmişdir. Əsas məqsəd Azərbaycanda xalq hərəkətinə zərbə vurmaq, mövcud olan rejimin dağılmasına yol verməmək və istiqlalıyyət uğrunda mübarizə aparan qüvvələri məhv etmək idi.

Azərbaycan xalqına qarşı edilmiş bu təcavüz mərhələ-mərhələ həyata keçirilmişdir - şəhərdə qarətlərlə nəticələnən təxribatlar aparılmış, əhalini tərkisilən etmək bəhanəsi ilə faciə ərəfəsində həтта milis işçilərindən silahlar alınmışdır və s. Yanvarın 19-da hərbi əməliyyatın növbəti mərhələsi kimi, Azərbaycan televiziyaının enerji bloku partladılmış, respublika televiziyaı və radiosunun verilişləri tamamilə kəsilmişdir. Faciə baş verən gündən isə digər kütləvi informasiya vasitələrinin fəaliyyəti dayandırılmış, xalq iformasiya almaq hüququndan məhrum edilmişdir.

Əgər tarixə diqqət yetirsək, görərik ki, Bakı Azərbaycanda baş verən hadisələrdə, xüsusən, xalqımızın azadlıq hərəkətində, yadellilərə qarşı aparılan mübarizədə daim mühüm rol oynamışdır. Hələ XIX əsrin əvvəllərində Çar Rusiyası Azərbaycana öz işğalçı qoşunlarını göndərərkən, ilk növbədə, Bakını tutmağı planlaşdırmışdı. Bakının strateji mövqeyi, burada neft yataqlarının mövcudluğu onu Rusiyanın işğalçılıq siyasətinin mühüm hədəfinə çevirmişdir. Gəncə, Şəki və Qarabağ işğal edildikdən sonra Bakı xanlığı üzərinə yürüş məhz belə bir məqsədlə həyata keçirilmişdi. Lakin rus generalı Bakını işğal edə bilməmişdir. O, İçərişəhərin qoşa qala qapılarının açarını təhvil aldığı yerdə Bakı xanı Hüseynqulu xanın

əməsi uşaqları tərəfindən öldürülüb, başı kəsilmişdir. Qoca tarix dönə-dönə sübut edir ki, Azərbaycanı qəsb etmək niyyətinə düşənlər nə qədər çox olsa da, arzuları ürəklərində qalanlar da çox olub. 1990-cı il yanvarın 20-də xalqımıza qarşı törədilən faciə Azərbaycan xalqını daha sıx birləşdirdi. O günlər minlərlə gənc Bakının komendantı Dubinyakin, digər sovet zabıtlərinin təhdidlərinə, təhqirlərinə, şaxtaya, yorğunluğa baxmayaraq, iki gün ərzində hava qaralana kimi Dağüstü parkda məzarlar qazdı, öz vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirdilər.

Həmin dövrdə Bakı kəndlərinin əhalisi şəhəri qırmızı qərənfillərə qorq etmişdi. Milyonlarla qərənfil şəhidlərimizin müqəddəs ruhu qarşısında torpağa baş əymişdi. Dünyada, yəqin, az xalq tapılar ki, xalqının azadlığı uğrunda şəhid olmuş övladlarının məzarı üzərinə bu qədər gül səpsin. Məzarlıqdan boylan qərənfillər də sanki ağlayırdı, yaşa qorq olmuşdu...

Həmin günlərdə mən al qərənfillər içərisində alışıb yanan Bakıya, öz elimə, xalqıma, Bakı kəndlərinin öz sədəliyi ilə seçilən, son tikəsini belə dostla bölməyə hazır olan əli qabarlı, alnı açıq əhalisinə baxıb dərin qürur hissi keçirirdim. Bu ənənə bu gün də davam edir və yəqin ki, əsrlər boyu davam edəcəkdir. Belə xalqa, belə camaata eşq olsun!

Bəşəriyyətin keçdiyi inkişaf yolu göstərir ki, tarixdə şəxsiyyətlərin rolu damılmazdır. Əsl lideri olmayan xalq köləliyə məhkumdur. Xalq yüz illər boyu köləlikdən çıxmağa can atsa da, şəxsiyyətini yetisdirməmiş, liderini tapmamış azadlığa yiyələnmə bilməz. Şəxsiyyət zamanın, konkret tarixi şəraitin məhsuludur. Tarixi şəxsiyyət mövcud vəziyyəti düzgün qiymətləndirir, konkret fəaliyyət proqramı ilə hərəkət edir, çətinliklərlə, məhrumiyyətlərlə üzləşsə də, ona ümidlə baxan yüz minlərlə, milyonlarla insanı öz ardınca aparır, qələbəyə ruhlandırır. Bu gün də biz böyük tarixi şəxsiyyətlərin - Spartakların, Atıllaların, Babəklərin xidmətlərini iftixarla yad edirik. Türk xalqının tarixindən Atatürkü silmək olarmı? Ruslar Rusiya üçün

I Pyotrun xidmətlərini unudurlarmı? Dünya əhalisinin 1/4 hissəsini təşkil edən Çini dinamik inkişaf edən ölkəyə çevirmiş Den Syaopini qiymətləndirməmək mümkündürmü? Amma tarixdə elə insanlar da olmuşdur ki, rəhbərliyin ağır yükü altına girsələr də, onun öhdəsindən gələ bilməyərək, xalqı ağır problemlərlə, faciələrlə üz-üzə qoyub getmişlər. Vaxtilə Azərbaycanda milli təəssübkeşlikdən uzaq bir partiya işçisi kimi ad çıxarmış Ə.Vəzirov Azərbaycanın ali rəhbəri təyin olunmasına görə razılıq verməyəydi. Çünki onun daxili potensialı belə mürəkkəb və ağır dövrdə respublikanı lazımi səviyyədə idarə etmək üçün kifayət deyildi. Ona savadsız, təcrübəsiz demək də qəbahət olardı. Belə olsaydı,

mişəm. Xəstəliyimlə əlaqədar iki ildən artıqdır ki, təqaüddəyəm. Azərbaycanı tərk etdiyim 1982-ci ilin dekabrından keçən müddətdə bu gün ilk dəfədir ki, Azərbaycan SSR-in Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyinin astanasına qədəm qoyuram. Mən baş verən hadisələrdən dünyanın xəbər tutmuşam və təbiidir ki, bu hadisələrə laqeyd qala bilməzdim. Buraya ən əvvəl ona görə gəlmişəm ki, Azərbaycanın Moskvada kiçik parçası olan Daimi Nümayəndəliyində böyük itkilərə səbəb olmuş faciə ilə bağlı bütün Azərbaycan xalqına başsağlığı verim. İkinci tərəfdən, bu məsələyə öz münasibətimi bildirmək istəyirəm. Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəsi Zöhrab İbrahimovdan xahiş edirəm ki, mənim sözlərimi, kədərimi,

başsağlığımı Azərbaycan xalqına çatdırsın. Hazırda başqa imkanım olmadığı üçün təəssüf hissi keçirirəm. Azərbaycanda baş vermiş hadisələrə gəlincə, mən onları hüquqa, demokratiyaya yabançı, humanizm və ölkəmizdə elan olunmuş hüquqi dövlət quruculuğu prinsiplərinə zidd hesab edirəm. Azərbaycanda yaranmış mürəkkəb vəziyyətin bir sıra səbəbləri vardır. Vaxtımızın məhdudluğundan bu məsələlərin üzərində ətraflı dayanmaq istəmirəm. Artıq iki ildir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında millətlərərası münaqişə gedir. Həmin münaqişəni Dağlıq Qarabağ və onun ətrafında baş verən hadisələr törətməmişdir. Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinə, eləcə də ölkənin ali partiya-siyasi rəhbərliyinə bu məsələni tənzimləmək, daxili müharibəyə, millətlərərası münaqişəyə son qoymaq və milli mənsubiyyətdən asılı olmayaraq hər bir adamın ümumi federativ ittifaq olan SSRİ-də azad yaşamasına şərait yaratmaq üçün iki illik müddət kifayət idi. Dağlıq Qarabağ hadisələrinin ilkin mərhələsində ölkənin ali partiya siyasi rəhbərliyi tərəfindən vaxtında zəruri tədbirlər görülsə idi, gərginlik indiki həddə çatmaz, tərəflər itkilərə məruz qalmaz, başlıcası isə 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə çoxlu insan qırğını ilə nəticələnən hərbi müdaxilə üçün də zəmin yaranmazdı.

Bunlar üçün, ilk növbədə, Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin artıq sabiq birinci katibi Vəzirov müqəssirdir. Bu yüksək vəzifədə olduğu müddətdə o, Azərbaycandakı vəziyyəti sabitləşdirmək üçün heç nə etməmişdir. Əksinə, özünün səhv addımları, yaramaz iş üslubu, yanlış siyasi maneəvrləri ilə xalqla özü arasında uçurum yaratmışdır. Xalq isə hiddətlənmişdir.

Elə buna görə də Bakıda və Azərbaycanın digər şəhər və rayonlarında aylarla davam edən mitinqlərdə dəfələrlə Azərbaycanın partiya rəhbərliyinin istefası tələbi irəli sürülmüşdür. Səhbət əslində Vəzirovun istefasından gərdirdi. Bas bu məsələ indiəy kimi niyə həll olunmamışdır? Yalnız dünyanın Bakı şəhərinə ordu yeridildikdən, qırğın və dağıntılar baş verdikdən sonra Vəzirov

19-26 yanvar 2022-ci il

Azərbaycandan əslində qaçmışdır. Bu, böyük səhvdir. Ən böyük səhv isə, sözsüz ki, qeyri-ciddi, bu yüksək vəzifəyə əsla yaramayan adamın bir vaxt Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinə birinci katib təyin edilməsi idi. Ancaq iş təkcə bununla bitmir. İndi yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə baş vermiş və bu gün də davam edən faciənin üstündə dayanmaq istəyirəm. Hesab edirəm ki, Azərbaycandakı vəziyyəti öz axarına salmaq, siyasi həyatdakı qeyri-sabitliyi nizamlamaq üçün kifayət qədər imkan olmuşdur. Təəssüf ki, Azərbaycan rəhbərliyi, həmçinin ölkənin ali siyasi rəhbərliyi bu imkanlardan istifadə edə bilməmişdir. Sərhədlərdə edilən təcavüzü vaxtında aradan qaldırmaq mümkün idi. Axı üç ay əvvəl sərhəd zolağı ilə bağlı camaat öz tələblərini irəli sürmüşdür. Fəqət heç kəs onlarla görüşmək, izahat işi aparmaq və lazımi ölçü götürmək istəməmişdir.

Təkrar edirəm: camaatı sakitləşdirmək üçün də imkanlar tükənməmişdir. İki-üç ay əvvəl Azərbaycan partiya rəhbərliyinin möhkəmləndirilməsi məsələsi həll ediləydı, vəziyyət gərginləşməz, ordu yeridilməsinə zərurət yaranmazdı. Bütün vəziyyətlərdə, həssas edirəm ki, məsələni siyasi cəhətdən tənzimləmək, xalqla müzakirəyə girmək üçün əlverişli imkanlar olmuşdur. Lakin onlardan səmərəli istifadə edilməmişdir. Nəhayət, yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə sovet ordusunun və Daxili İşlər Nazirliyi qoşunlarının iri kontingenti Bakı şəhərinə yeridilmişdir. Nəticəsi isə göz qabağındadır. Bunun törətdiyi faciələr hamımıza məlumdur.

Belə qərar qəbul etmiş adamların hərəkətini siyasi qəbahət sayıram. Bəli, kobud siyasi səhv buraxılmışdır. Onlar sadəcə olaraq respublikadakı əsl vəziyyəti qiymətləndirə bilməmiş, Azərbaycan xalqının psixologiyasını anlamamış, əhalinin müxtəlif təbəqələri ilə əlaqələri zəiflətmişlər. Onlar, görünürlə, bu işlərin belə ağır faciəyə çevriləcəyini əvvəlcədən düşünməmişlər. Bütün bunlar qabaqcadan nəzərə alınmalı və vaxtında vacib, zəruri tədbirlər qəbul edilməli idi. Ordu yeridilmiş, günahsız adamlar həlak olmuşlar. Yeri gəlmişkən, deyim ki, ölənlər arasında hərbi qulluqçuların olması haqqında da məlumatlar daxil olur. Sual olunur: ölkənin ali dövlət, partiya rəhbərliyinin səhv qərarı ucundan, olmayan qiyamı yatırmaq adı ilə Azərbaycana göndərilmiş rus gənclərinin günahı nədir?

Azərbaycana kənardan böyük ordu kontingenti yeridilmişdir. Respublikada neçə ordu birləşməsinin olduğu mənə yaxşı bəllidir. Azərbaycanda onsuz da kifayət qədər qoşun yerləşdirilmişdi: 4-cü ordu, Xəzər Hərbi-Dəniz Donanması, desant qoşunlarının diviziyası, hava hücumundan müdafiə qoşunları, DİN-in daxili qoşun birləşmələri. Oraya əlavə qoşun yeritmək nəyə lazım idi? Əgər belə zərurət var idisə, orada yerləşən hərbi hissələrdən də istifadə etmək olardı. Belə qərar qəbul edən Azərbaycan rəhbərliyi, hamıdan əvvəl isə bərk ayaqda Azərbaycanı qoyub qaçmış Vəzirov öz xalqı qarşısında məsuliyyət daşımalıdır.

Bəli, xalqımızın başına gətirilən məsuliyyət vərənlər də məsuliyyət daşımalıdırlar. Zənnimcə, ölkənin siyasi rəhbərliyinə vəziyyət barədə vaxtında kifayət qədər düzgün, dəqiq, obyektiv informasiyalar çatdırılmamışdır. Qırğın törədənlərin hamısı layiqincə cəzalandırılmalıdır!..."

Bəli, xalqımızın başına gətirilən məsuliyyət Heydər Əliyevin haqq səsinə boğa bilmədi. Bu çıxışı dünyanın hər yerinə yayıldı, onun böyüklüyünü, xalqına sadıqlığını, mətin lider, güclü şəxsiyyət olduğunu, həmişə xalqı ilə bir olduğunu bir daha təsdiqlədi.

1990-cı ilin 20 Yanvar tarixi Azərbaycan üçün həm də böyük imtahan idi. Respublikamızın bütün əhalisi bu imtahandan mərdliklə çıxdı. Azərbaycan xalqı bir daha sübut etdi ki, öz azadlığı uğrunda mübarizə aparmağı bacaran xalqdır və heç bir məhrumiyyət onu bu yoldan döndərə bilməz. O ağır günlərdən 32 il keçir...

**Akademik
Ziyad SƏMƏDZADƏ**

19-26 yanvar 2022-ci il

Турция и Азербайджан начинают реализацию исторического проекта

Турция и Азербайджан в нынешнем году начнут реализацию Меморандума о поставках природного газа в Нахчыванскую Автономную Республику, подписанного в 2020 году министрами энергетики двух стран.

В рамках данного проекта, реализуемого компаниями BOTAŞ и SOCAR, из турецкой провинции Ыгдыр будет обеспечена поставка природного газа в Нахчыван. Общая сумма инвестиций с турецкой стороны составит 185 миллионов лир. В этом году Турция намерена вложить в проект 100 миллионов лир.

В соглашении отмечено, что Нахчыван будет обеспечен природным газом в 500 миллионов кубометров в год. Ежедневно из Ыгдыра в Нахчыванскую Автономную Республику будет поставляться 1,5 миллиона кубометров газа.

Также в рамках проекта планируется создание измерительной станции в городе Ыгдыр, которая обеспечит баланс потока газа. Таким образом, природный газ будет доставляться в Нахчыван самым безопасным способом.

В Карабахе восстанавливается водоснабжение сел

В соответствии с поручениями Президента Ильхама Алиева ОАО "Азерсу" продолжает работу по восстановлению и реконструкции систем водоснабжения на освобожденных от оккупации территориях. В освобожденных от оккупации поселке Суговушан и селе Талыш Тертерского района проводятся неотложные меры по водообеспечению объектов.

Как сообщили Trend в понедельник в Координационном штабе, созданном для централизованного решения вопросов на освобожденных территориях Азербайджана, работы, проводимые в поселке Суговушан и селе Талыш, осуществляются в рамках неотложных мер с целью подачи питьевой воды в населенные пункты. Несмотря на то, что в обоих населенных пунктах в свое время были пробурены субартезианские скважины, за период оккупации они пришли в непригодное состояние и не эксплуатировались. Специалистами ОАО "Азерсу" были оценены возможности этих скважин и принято

решение об их повторном вводе в эксплуатацию. С этой целью в каждой из субартезианских скважин в поселке Суговушан и селе Талыш будут установлены новые насосы и генераторы. От территорий, где находятся скважины, до населенных пунктов посредством полиэтиленовых труб различного диаметра проложена магистральная линия водоснабжения протяженностью 3 км. В селе Талыш строительство водопровода уже завершено, а в поселке Суговушан работы близятся к завершению. В целом построено 90 процентов магистральных водопроводов. От новопостроенных водных линий будет создано подсоединение к внутренним системам объектов. В ближайшее время предусмотрено завершение строительно-монтажных работ.

Отметим, что ОАО "Азерсу" с целью восстановления снабжения питьевой водой проведены неотложные работы в городе Шуша, поселке Гадрут, Кельбаджарском, Лачинском, Губадлинском, Зангиланском, Джебраильском и Физулинском районах.

В Физули открыли новые военные объекты

В рамках продолжающихся работ по повышению боеготовности и улучшению социально-бытовых условий военнослужащих, проводимых по поручению президента Ильхама Алиева, заместитель министра обороны-начальник Главного управления материально-технического обеспечения генерал-лейтенант Низам Османов принял участие в открытии новой модульной инфраструктуры в Физулинском районе. Как сообщили haqqin.az в министерстве, в пунктах

размещения модульного типа, построенных на боевых позициях, обеспечены все необходимые потребности личного состава. В пунктах предусмотрены оружейные комнаты, столовые, кухни, продовольственные и вещевые склады, банно-санитарные узлы, а также казармы, оснащенные отопительными печами. Отмечается, что в целях обеспечения местности бесперебойным электроснабжением установлены генераторы. Кроме того, здесь построены автопарк, спортивный городок и мини-футбольная площадка для эффективной организации досуга военнослужащих. На территории подразделения проведены работы по благоустройству, посажены различные виды деревьев.

В заключение замминистра принял участие в открытии новопостроенного здания штаба в региональном подразделении Центрального продовольственного склада Министерства обороны, где ознакомился с условиями, созданными для несения военнослужащими службы на высоком уровне, а также с процессом приема, хранения и распределения продуктов питания войскам.

Сельджук Байрактар: Мы вернули свои земли и гордимся этим!

«Во время второй Карабахской войны мы вернули наши земли и гордимся этим». Об этом написал технический директор турецкой компании Ваукар Makina Сельджук Байрактар на своей странице в Twitter.

«Работающий в Массачусетском технологическом институте так называемый академик, имя которого

я услышал впервые, во время Карабахской войны сказал: «Нам стыдно, что мы дали образование Сельджуку Байрактару».

Вам должно быть стыдно за совершенные вами геноцид и массовые убийства. Мы вернули наши земли и только гордимся этим!», – написал Сельджук Байрактар.

В мире

Выше \$100: Goldman Sachs прогнозирует рост цен на нефть

Американский транснациональный инвестиционный банк Goldman Sachs повысил прогноз цены на нефть Brent до \$105 за баррель в 2023 году, предыдущий прогноз банка был равен \$100.

Согласно обновленному прогнозу, цена на нефть марки Brent в этом году будет на уровне \$96 за баррель. Отметим, что с начала года Brent подорожала более чем на 12%, цена достигла самого высокого уровня с 2014 года. В настоящее время баррель Brent торгуется на уровне \$88,07.

Около половины глобальных инвестиций в кибертехнологии приходится на Израиль

Порядка половины глобального объема инвестиций в кибертехнологическую отрасль приходится в последние годы на Израиль. Такое мнение выразил во вторник глава израильского кабмина Нафтали Беннет в ходе онлайн-дискуссии "Давосская повестка дня", передает Trend со ссылкой на ТАСС.

"По моему мнению, примерно половина или порядка половины мирового объема инвестиций в киберкомпании за последние несколько лет было [инвестировано] в Израиле. Таким образом,

Израиль стал мировым центром кибербезопасности, и я вижу в этом огромный потенциал, которым мы намерены воспользоваться", - заявил Беннет.

Число заразившихся коронавирусом в мире превысило 325 млн.

Число подтвержденных случаев заражения коронавирусом в мире превысило 325 млн, а число летальных исходов - 5,53 млн. Об этом сообщила в понедельник Всемирная организация здравоохранения (ВОЗ).

Согласно опубликованным ею данным, по состоянию на 19:35 (GMT+4) в ВОЗ поступили сведения о 326 279 424 инфицированных и 5 536 609 умерших. Число заразившихся увеличилось за сутки на 2 669 054, летальных исходов - на 6 916.

Антирекорд за все время пандемии был зарегистрирован 12 января, когда в течение 24 часов было выявлено 3 541 598 случаев заражения. Статистика ВОЗ учитывает только официально подтвержденные сведения о заразившихся и умерших, предоставляемые государствами. Отметка в 300 млн была пройдена 8 января, 250 млн - 9 ноября, а 200 млн - 5 августа.

Больше всего подтвержденных случаев заражения, данные о которых поступили в ВОЗ, зарегистрировано в США - 64 720 612. Далее следуют Индия (37 380 253), Бразилия (22 975 723), Великобритания (15 217 284) и Франция (13 819 182). Летальных исходов больше всего в США - 843 718, вторую строчку занимает Бразилия (620 971), третью - Индия (486 451). Далее следуют Россия (321 990) и Мексика (301 334).

«Омикрон» назвали более опасным для детей, чем «дельта»

Об этом заявил врач-вирусолог Евгений Тимаков в эфире телеканала «Дождь», передает ТАСС.

«Мы видим, что он [омикрон-штамм] теперь стал более опасен [чем дельта-штамм] для детей, особенно для детей старше 12-летнего возраста и до трехлетнего возраста. Потому что до этого коронавирус так сильно детей не поражал, «дельта» стал поражать гораздо более чаще, а «омикрон» стал поражать сейчас почти всех детей. Лица старше 70-летнего

возраста, к сожалению, имеют такой же процент осложнений [от омикрон-штамма] и летальности, как это было и до этого. Для лиц данной возрастной категории «омикрон» страшен, особенно для тех, кто не привит», - сказал вирусолог.

Vətənə hədsiz sevgi, qələbəyə sonsuz inam və əsl mərdlik nümunəsi

Azərbaycan faşizm üzərində tarixi Qələbəyə mühüm töhfələr verib. Artıq üzərindən 70 ildən çox bir müddət keçsə də, xalqımız hər il 9 may tarixini faşizm üzərində Qələbə günü kimi təntənəli surətdə qeyd edir. Haqqı da var. Çünki bu qələbədə yüzrlər, minlərlə həmvətənlərimizin, Azərbaycanın mərd övladlarının böyük rolu var, onlar bu Qələbəninə canlarından-qanlarından keçiblər, doğma Azərbaycanın hüduqlarından çox-çox uzaqlarda mərdliklə, hünərlə vuruşaraq, həm də doğma torpağımızı qoruyublar. Bu şanlı Qələbədə böyük payı olan Azərbaycan xalqı cəbhəyə 600 mindən çox oğul və qızını yola salıb, amansız döyüşlərdə onların göstərdikləri misilsiz şücaət və igidlik, arxa cəbhədə mübarizə aparənların əmək fəşadəti bu gün hamı üçün əvəzsiz və qiymətli örnəkdir.

Müharibə illərində Bakı Sovet İttifaqı ordusunu, bütövlükdə ölkəni yanacaq, sürtkü yağları və digər materiallarla təmin edən əsas təchizatçı idi. Ölkədə işlədilon yanacağın 70 faizdən çoxunu Azərbaycan neftçiləri istehsal edirdi. Müharibənin birinci ilində 23,5 milyon ton neft göndərildi. Bütövlükdə, Böyük Vətən müharibəsi illərində ölkənin və ordunun ehtiyacları üçün 75 milyon ton neft yollanıldı.

“Hər şey cəbhə üçün, hər şey qələbə üçün!” - şüarı ilə çalışan Azərbaycan neftçiləri 160 dəfə Dövlət Müdafiə Komitəsinin, Ümumittifaq Həmkarlar İttifaqı Mərkəzi Şurasının və SSRİ Neft Sənayesi Xəq Komissarlığının keçici Qırmızı Bayrağını aldı. Bu da həmin dövrdə çəkilən zəhmətin ən yüksək səviyyədə qiymətləndirilməsi idi.

Azərbaycan xalqının İkinci Dünya müharibəsində göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunələri haqqında uzun-uzadı, günlərlə, həftə aylarla danışmaq olar. Lakin onun canlı örnəyini göstərmək min sözü əvəz edəcək qədər dəyərli, əvəzədlməzdir. Gəncliyini faşizmə qarşı ağır döyüş cəbhələrində, mübarizələrdə keçirmiş, Leningrad müharibəsindən sağ çıxmağı bacarmış, hərbi zavodlarda çalışmış, hospitallarda yaralıları xilas etmiş müharibə veterani – 100 yaşını bu il qeyd edən Fatma Səttarova məhz müharibənin canlı örnəyi, həmin dövrün qaynar xatirələri ilə bir növ qiymətli xəzinədir.

Fatma Səttarova 1922-ci ildə Bakıda dünyaya gəlib. Ailənin tək övladı olsa da, müharibənin başlandığı ilk aylarda, 1941-ci ildə - 18 yaşında könüllü surətdə İkinci Dünya müharibəsinə tibb bacısı olaraq yollanıb. 1940-cı ildə Bakıda Tibb Texnikumundan yenice məzun olmuş, 1941-ci ilin yanvarında ailə həyatı qurmuşdu. Beş ay sonra isə İkinci Dünya müharibəsi başlayır. Beləliklə, onun həyatı tamamilə dəyişir. İyunun 22-də faşist Almaniyası-

nın Sovet İttifaqına hücum etməsi elan olunur. O vaxt Fatma xanım həyat yoldaşı Məhəmmədlə birlikdə hərbi komissarlığa gəlib, könüllü cəbhəyə getmək istədiklərini deyirlər. Fatma Səttarova

yaşamış və bunda payı olan bir qəhrəman kimi danışır: **“Səngərdə idim. Yaralının başını sarıyırdım. Uzaqdan kiminsə “ana, ana” deyə iniltisini eşitdim. Səngərdən ayrılıb 50 metr**

likdə Berlinə qədər gedib. Lakin Macarıstana çatdığı zaman ayağından və qolundan qəlpə yarası alır və 1945-ci ilin fevralında Tibbi Komissiyanın qərarı ilə ordu-dan tərxis olunub Bakıya qayıdır.

edir, gənclərin Vətənə, dövlətə sədəqət ruhunda tərbiyasında biliyini əsirgəmir. Tez-tez cəbhə bölgələrində olur, əsgərlərlə görüşür, Azərbaycanı MDB ölkələrində İkinci Dünya müharibəsi

məktəblərində, hərbi hissələrdə, hərbi məktəblərdə, müəssisələrdə, idarələrdə, təşkilatlarda müntəzəm surətdə müxtəlif tədbirlər, elmi konfranslar, veteranlarla görüşlər, sərgilər, xatirə gecələri və s. kimi tədbirlər keçirir. Belə tədbirlərdə respublikanın tanınmış ziyalıları, alimlər, 1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsi veteranları dəvət olunurlar.

Yüksək səviyyədə keçirilən bu tədbirlər gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Düşmən üzərində qələbədən sonra respublikada zəhmətkeşlərin, gənclərin, məktəblilərin, həlak olmuş, itkin düşmüş əsgərlərin axtarışları ilə bağlı geniş hərəkət başladı. Respublikanın 35 min nəfərdən çox qırmızı lapirçisi müharibənin marşrutları ilə getdi.

Tarixi döyüşlərin iştirakçıları ilə birlikdə onlar naməlum qəhrəmanların adlarını tapıb müəyyənləşdirir, Vətən uğrunda savaşıda canlarını qurban vermiş əsgərlərin qəbirələrini axtarır tapır, bu barədə onların qohumlarına xəbər verildilər.

Ləpircilər, eyni zamanda döyüş meydanlarında azərbaycanlı əsgərlərin göstərdiyi qəhrəmanlıqlar haqqında xatirələr toplayırdılar. Elə indi də Böyük Vətən müharibəsi cəbhələrində, xarici ölkələrdə həlak olmuş Azərbaycan övladlarının dəfn olunduğu yerlərin, abidələrin axtarışları davam edir.

Azərbaycan xalqı öz övladlarının - iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı olmuş general-mayor Həzi Aslanovun, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, Məgilyov şəhərinin fəxri vətəndaşı, polkovnik Aslan Vəzirovun, Minsk şəhərinin küçələrindən birinə adının verildiyi, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Nəcəfqulu Rəfiyevin, eləcə də müharibə illərində Vətən torpaqlarını qorumuş, 1943-1944-cü illərdə düşməndən azad etmiş minlərlə əsgərin qarşısında baş əyir! **Onların adları, xatirələri ölməzdir!**

Bizim xalq öz qəhrəmanlarına böyük ehtiram və hörmətlə yanaşır, veteranların daha yaxşı, daha firavan yaşamaları, özlərini daha rahat hiss etmələri üçün bütün lazımi tədbirləri görür.

Vətən qəhrəman övladlarını unutmur. İnsanlar daim onları xatırlayır. Qəhrəmanlara aid xatirə yerlərini ziyarət edən hər kəs mütləq oradan Böyük Qələbə, onun şanlı əsgərləri, onların ölməz igidlikləri haqda qəlbindəki silinməz xatirələrlə geri döndür. Fəxr edirik ki, İkinci Dünya müharibəsi illərində Vətənə hədsiz sevgi, şücaət, faşizm üzərində Qələbəyə sonsuz inam və əsl mərdlik nümayiş etdirən istedadlı veteran qadınlarımız da var.

Milli Məclisin üzvü, akademik Ziyad Səmədzadə

cəbhəyə gedəndə həyat yoldaşı Pyotr Montin adına Maşınqayırma Zavodunun direktoru idi. Müharibə başlayanda bu zavod profilini dəyişərək hərbi təyinatlı silah-sursat istehsalına keçmişdi. Ona görə də Məhəmməd Səttarov Bakıda qalmalı olur, Fatma xanım isə şəfqət bacısı kimi cəbhəyə yollanır. Cəbhədə keçirdiyi günləri xatırlarkən F.Səttarova müharibənin çox dəhşətli, bunların yaşanmadan başa düşülməsinin çətin olduğunu bildirir: **“Müharibəyə gedəndə çox gənc idim, lakin orada çoxsaylı ölümlərin şahidi oldum. Bunları xatırlamaq çox çətindir, cəbhə yollarını, ağır xəsarət almış əsgərləri artilleriyanın atəşləri altında döyüş meydanından çıxarmağımızı, hərbi hospitallardakı günləri unutmam mümkün deyil. O vaxtdan neçə illər keçsə də, müharibəni unutmam olmaz. O zamanlar hər kəs onun qarşısında doğma Vətəni düşməndən müdafiə etmək vəzifəsi dayandığını bildirdi”**.

Müharibənin dəhşətlərini xatırlayaraq, iliyinə qədər onu yenidən hiss etsə də, şəxsi ömür yolu Fatma xanımı həm də qürurlandırır. Yaşadığı çətinlikləri bu gün artıq hüznə deyil, qələbəni

irəli getdim ki, çuxurun içində ağır yaralı var. Dedim haradan-san, “Bakıdanam” deyə cavab verdi. Bombardman nəticəsində ağır yaralanmışdı, al-qan içərində idi. Onun yarasını bağlayıb yenidən səngərə qayıtdım. Gördüm faşistlərin tankı olduğumuz səngərə yaxınlaşır. Yaralı əsgərlə birlikdə yerə yatdıq, alman tankı səngərin üstündən keçdi. Daşları başımıza tökə-tökə...”

O vaxt almanlar Leningradı mühasirəyə aldılar zaman F.Səttarova ordu ilə birgə Ladoqa gölü ilə hərəkət edərək, şəhərə daxil olmağı bacarmışdı. O, alman təyayrələrinin hər tərəfi bombaladığı bir zamanda dörd ay yarım mühasirədə qalan Leningraddan o biri sahilə Ladoqa gölü üzərində salınmış “Həyat yolu” körpüsü ilə ərzaq, dərman daşınmasında mühüm rol oynamış, Leningradın mühasirəsi günlərində dafələrlə ölümlə üzləşmişdir. Sovet ordusu blokadanı açdıqdan sonra təcürbəli tibb bacısı yaralıların gəmilərlə Ladoqa gölü vasitəsilə Leningraddan çıxarılmasında da əvəzsiz xidmətlər nümayiş etdirib. Buradan Stalinqrada cəbhəsinə göndərilən F.Səttarova sovet ordusu ilə bir-

Bundan cəmi üç ay sonra - mayın 9-da isə sovet ordusu faşizm üzərində qələbə qazanır və Berlinə Reyxstaq üzərində Qələbə bayrağı sancılır. Bu anları xatırladıqda Fatma xanımın xəyalları yenə o illərin təəssüratlarına qər q olur və gözləri bir daha ilk dəfə o hissi yaşayırçasına sevinc yaşları ilə dolur.

İkinci Dünya müharibəsinin unudulmaz, hər zaman böyük qayğı və sevgi ilə yad edilən veteranlarından olan Fatma Səttarovanı bütün Azərbaycan ictimaiyyəti və xalqı tanıyır. O, bir ziyalı kimi bu gün də ölkəmizin ictimai-siyasi, mədəni həyatında böyük xidmətlər göstərir, gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi işində yaxından və fəal iştirak edir. Müharibə illərində çox əzab-əziyyət çəkən F.Səttarova, müharibədən sonra həm də ali təhsil alıb - Bakı Dövlət Universitetinin İqtisadiyyat fakültəsinə bitirib, müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. Uzun illər dövlət qurumlarında çalışıb, səmərəli fəaliyyəti ilə daim seçilib. Onun 4 övlad, 11 nəvə, 25 nəticəsi var.

Fatma Səttarova müharibə və əmək veteranı kimi hazırda Respublika Veteranlar Təşkilatının keçirdiyi tədbirlərdə fəal iştirak

ilə bağlı keçirilən tədbirlərdə layiqincə təmsil edir, o cümlədən Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında fəal rol oynayır. 2021-ci ilin fevral ayında Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranlar Təşkilatının sədri vəzifəsində çalışır.

Ölkəmizdə Fatma Səttarovanın təmsalında bütün veteranlara çox böyük dövlət dəstəyi və qayğısı var. Əsası ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarına, müharibədə həlak olanların ailələrinə göstərilən diqqət və qayğı bu gün ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Veteranların sosial təminatı, postmüharibə dövründə sosial dəstək, məşğulluq, mənzil, fərdi ev və avtomobil, müasir reabilitasiya vasitələri ilə təminatı, həmçinin yubileylərinin ölkədə təntənə ilə qeyd olunması Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən dövlət siyasətinin mühüm prioritetlərindən biridir.

Veteran təşkilatları yerli dövlət hakimiyyət orqanları ilə birgə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində, ümumtəhsil

Ötən il ölkədə 92,8 milyard manatlıq ümumi daxili məhsul istehsal olunub

İlkin məlumatlara əsasən, 2021-ci ildə ölkədə 92 milyard 857,7 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,6 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunub.

Dövlət Statistika Komitəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iqtisadiyyatın qeyri-neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 7,2 faiz, neft-qaz sektorunda isə 1,8 faiz artıb. ÜDM istehsalının 42,5 faizi sənaye, 10,1 faizi ticarət, nəqliyyat vasitələri-

nin təmiri, 6,9 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 5,9 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 5,9 faizi tikinti, 1,8 faizi informasiya və rabitə, 1,3 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə sahələrinin, 17,2 faizi digər sahələrin payına düşüb, məhsul və idxala xalis vergilər ÜDM-in 8,4 faizini təşkil edib. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 9269,3 manata bərabər olub.

KOBİA Qətərin “Baladna Food Industries” şirkəti ilə əməkdaşlıq imkanlarını müzakirə edib

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyində (KOBİA) Qətər Dövlətinin ət, süd və süd məhsullarına olan tələbatını 95 faiz təmin edən “Baladna Food Industries” şirkətinin nümayəndələri ilə görüş keçirilib. KOBİA-dan bildirilib ki, agentliyin İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov və “Baladna Food Industries”-in icraçı direktoru Rəzəm Al-Khayyat arasında təşkil edilmiş görüşdə qarşılıqlı olaraq Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin dəstək və xidmətləri, Qətər şirkətinin fəaliyyəti barədə məlumat verilib, eləcə də əməkdaşlıq imkanlarına və Azərbaycanda KOB-ların iştirakı ilə oxşar layihələrin icrasına dair fikir mübadiləsi aparılıb.

19-26 yanvar 2022-ci il

Azərbaycan və Həştərxan yük gəmiləri və tankerlər inşa olunması perspektivlərini müzakirə edirlər

Həştərxan qubernatoru İqor Babuşkin bu barədə RF Prezidenti Vladimir Putini məlumatlandırıb. Qubernator qeyd edib ki, Azərbaycan, Qazaxı-

stan və Türkmənistan öz sifarişlərinin Həştərxan gəmiqayırma zavodlarında yerləşdirilməsində maraqlıdırlar. “Xəzər dənizi ilə kruiz reyslərinin təşkil edilməsi qonşularımızın böyük marağına səbəb olur. Söhbət Həştərxan, Atrau, Türkmənbaşı və əlbəttə, Bakı limanından gedir. Gəmiqayırma məsələsinə gəldikdə, qonşularımız öz sifarişlərini bizim tərsanələrdə yerləşdirməyə maraq göstərir”, - deyən İ.Babuşkin daha sonra əlavə edib ki, hazırda Həştərxan tərsanələrində iki yük gəmisi və iki tanker inşa olunması perspektivi Azərbaycanla müzakirə edilir.

SOCAR-ın Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodu “Axens” şirkəti ilə müqavilələr imzalayıb

Yanvarın 17-də SOCAR-ın baş ofisində, Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodu (NEZ) və “Axens” şirkəti arasında NEZ-in yenidən qurulması və modernizasiyası layihəsi çərçivəsində katalitik krekinq qurğusu üzrə lisenziya və layihələndirmə müqavilələrinin imzalanma mərasimi keçirilib. Mərasimdə SOCAR-ın prezidenti Rövnəq Abdullayev, “Axens” şirkətinin baş icraçı direktoru Jean Sentenac və digər rəhbər şəxslər iştirak ediblər.

SOCAR-dan bildirilib ki, tədbirdə çıxış edən SOCAR-ın prezidenti Rövnəq Abdullayev deyib: “Heydər Əliyev

adına NEZ-in yenidənqurma və modernizasiyası uğurla davam edir. Layihə çərçivəsində zavodda bir sıra yeni qurğular layihələndirilir və inşa olunur. Bununla əlaqədar həmin qurğular üzrə lisenziyaların alınması və layihələndirmə xidmətlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə əsaslı işlərə başlanılıb. Katalitik krekinq qurğusu üzrə aparılmış araşdırma və müfəssəl qiymətləndirmələrə əsasən, lisenziar olaraq “Axens” şirkəti seçilib. Bu gün imzalanan müqavilələrə əsasən, qısa müddət ərzində qurğu üzrə Texnoloji Layihələndirmə Paketinin hazırlanmasına baş-

lanılacaq. Bununla əlaqədar “Axens” şirkətinin rəhbərliyini təbrik edir və işlərin icrasında tərəfdaşlarımıza müvəffəqiyyətlər arzulayıram”. Sonra tərəflərin iştirakı ilə imzalanma mərasimi keçirilib. Sənədi SOCAR-ın Heydər Əliyev adına NEZ-in direktoru Bəxtiyar Məmmədov və “Axens” şirkətinin texnoloji lisenziyaların qlobal satışı üzrə kommersiya direktoru Fabien Lundy imzalayıblar.

Qeyd edək ki, SOCAR və “Axens” şirkətlərini uzunmüddətli əməkdaşlıq əlaqələri bağlayır. Hazırda Heydər Əliyev adına NEZ-in yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində Dizel Hidrotəmizlənmə, Benzin Hidrotəmizlənmə və C4 (butan-butilen) fraksiyasının hidrogenləsmə qurğuları, habelə “Azərikimya” İB-də həyata keçirilən yenidənqurma işləri çərçivəsində C3 (propan-propilen) fraksiyasının hidrogenləsmə qurğusu və Türkiyədə inşa edilmiş “STAR” neft emalı zavodunun nafta hidrotəmizləmə, dizel hidrotəmizləmə və kerosin hidrotəmizləmə qurğuları “Axens” şirkətinin lisenziyası əsasında inşa edilib.

Qanlı yerdə qalmayanlar..

Vətənə sevgi hissi, vətənpərvərlik duyğusu hər bir xalqın şəxsiyyətini səciyyələndirən ən yüksək əxlaqi keyfiyyətlərdən biridir. Azərbaycan xalqının həyatında, dövlətimizin qədim və zəngin tarixində isə bu cəhət həmişə başlıca meyarlardan olmuşdur. Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsindəki böyük Zəfəri, xalqımızın tarixin bu çətin sınağından almaqçı və üzüağ, Qələbə ilə çıxması bunu bir daha təsdiq etdi.

Müstəqilliyimizin şərəf səhifəsinə, tariximizin qəhrəmanlıq salnaməsinə çevrilən Vətən müharibəsi isə təkcə işğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsi demək deyildi, bu Zəfər həm də illər əvvəl bu torpaqlar uğrunda qan tökmüş şəhidlərimizin, sinəsini sipər etmiş qəhrəmanlarımızın ruhunun dinclik tapması, qazilərimizin ürəyinə Vətən torpağının sərin suyunun səpilməsi idi. Xüsusilə 32 il əvvəl baş vermiş, qan yaddaşımda özüne əbədiyyət qazanmış hər ilin Qanlı 20 Yanvar tarixi gəldikdə boynumuz bükük, başımız aşağı, şəhidlərin ruhu qarşısında utanaraq yollandığımız Şəhidlər Xiyabanına bu gün artıq onlar qarşısında mənəvi borcumuzu yerinə yetirmişcəsinə, qanlarını yerdə qoymamağın qüruru ilə üz tuta bilirik. Milli iradəmizin zəfər çaldığı 20 Yanvar tarixinə düz 30 il sonra Milli Ordumuzun zəfər çaldığı 9 Noyabr tarixi ilə yeni nəfəs verdik. Bəlkə də bir çoxlarına uzun görünən bu tarix əslində özündə o qanlı-qadalı hadisələri görmüş, o çətin, ağır günlərdə əzizlərini, yaxınlarını itirmiş, qan yaddaşı

ilə qidalanmış igidlər, ərənlər böyütdü, düşməne nifrət hissi ilə dolub-daşan “körpələrin” qisaslarını almasına bir növ özü şərait yaratdı. 30 il əvvəl əli silahsız xalqa təpədən dırnağa silahlanmış, havadarlarının yardımı ilə hücum edən düşməni o vaxt çox asan əldə etdiyi “qələbə”nin bu qədər çətin və özləri üçün çox qorxunc olacağını ağılına da gətirməzdi. Bacarmadı... Bu dəfə mənfur düşməne nə havadarları, nə ondan-bundan diləndiyi silah-sursat, nə də “ordu”su kömək ola bilmədi. Çünki qarşısında özündən qat-qat güclü Ordu, öz torpağını düşməndə qoymayacağına and içmiş bir dövlətin qisas eşqi ilə yanan qəlbi, 30 illik ciddi hazırlığı, arxa-dayaq olacaq sadıq dostları və bir də güclü lideri vardı. Bəli, 30 il öncə Azərbaycan xalqının başına gətirilən qanlı faciənin qisası Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qüdrətli sərkərdəliyi, qəhrəman əsgər və zabidlərimizin, şəhidlərimizin qanı və canı bahasına alındı, Azərbaycanın çoxəsrlək tarixinə bu Qələbə qızıl hərflərlə yazıldı. Xalqımız və rəşadətli Ordumuz 44 gündə şanlı tarix yazaraq, 30 illik işğala son qoydu, ərazi bütövlüyümüz bərpa olundu. Bu qələbə ilə Prezident İlham Əliyev Azərbaycanı qalib xalqa çevirdi. “Qarabağ Azərbaycandır!” sözünün nidasını bu dəfə sözü ilə yox, əməli ilə əbədi şəkildə qoydu, tarixə qazıdı.

Mətanət HÜSEYNOVA

Yeni enerji növlərinin istehsalı üzrə ciddi işlər aparılır

Azərbaycanda yeni enerji növlərinin istehsalı üzrə ciddi işlər aparılır. Ölkəmizin həyatında çox önəmli hadisə baş verib. Yanvarın 13-də Azərbaycanda xarici investorların maliyyə vəsaiti hesabına Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının “ACWA Power” şirkəti tərəfindən inşa ediləcək 240 meqavat gücündə “Xızı-Abşeron” Külək Elektrik Stansiyasının təməli qoyulub. Prezident İlham Əliyev hələ yanvarın 12-də yerli televiziya kanallarına müsahibəsində bu hadisənin anonsunu verərək qeyd etmişdi ki, bu möhtəşəm tikinti üçün tələb olunan vəsaiti 100 faiz investorlar özləri təmin edəcəklər və bu, əlbəttə ki, ölkəmizin inkişafına, gələcəyinə olan inamın təzahürüdür.” Bu sözləri Milli Məclisin deputatı Kamaləddin Qafarov deyib. Deputat bildirib ki, yeni stansiyanın təməlqoyma mərasimində iştirak edən Prezident İlham Əliyev çıxışında qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan müstəqillik dövründə uzun illər ərzində öz

enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün fəal çalışıb. Bu gün bütün dünyada ətraf mühitin qorunmasının ən vacib və əhəmiyyətli məsələlərdən biri olduğu söyləyən deputat deyib: “Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin - 10 min kvadratkilometr ərazinin “yaşıl enerji” zonası elan edilməsi son dərəcə təqdirəlayiq və önəmli

bir haldır. Hazırda Cəbrayıl rayonunda böyük Günəş Elektrik Stansiyasının tikintisi ilə bağlı danışıqlar, müzakirələr aparılır. Bu stansiyanın enerji istehsalı potensialı da 240 meqavata bərabər olacaq”. Məlum olduğu kimi, bu böyük bərpa olunan enerji layihəsinin icraçısı və investoru Səudiyyə Ərəbistanının “ACWA Power” şirkətidir və bu müəssisə enerji sahəsində dünyanın ən böyük şirkətidir.

Qeyri-neft ixracı üzrə artımın 17,8 faizi “SOCAR Polymer”in payına düşüb

Fəaliyyətə başladığı gündən Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun inkişafına mühüm töhfələr verən müəssisələrdən biri də “SOCAR Polymer” şirkətidir. Şirkətdən bildirilib ki, ölkə üzrə qeyri-neft ixracının 9,1 faizi, qeyri-neft ixracı üzrə artımın 17,8 faizi “SOCAR Polymer”in payına düşüb. Polymer məhsullarının ixracı 2020-ci ilin yanvar-noyabr aylarında 88,8 milyon dollar təşkil etmişdirsə, ötən ilin eyni dövründə bu rəqəm 217,4 milyon dollar olub. Bu da 2,4 dəfə artım deməkdir. Şirkətin məhsulları əsasən Rusiya, Türkiyə, Qazaxıstan, Çin və Ukraynaya ixrac edilir. Qeyd edək ki, “SOCAR Polymer” şirkəti 2013-cü il iyulun 16-da ölkənin kimya sənayesinin

inkişafının sürətləndirilməsi məqsədilə təsis edilib. Şirkətin istehsalat obyektləri polipropilen (PP) və yüksək sıxlıqlı polietilen (YSPE) istehsal edən iki zavoddan ibarətdir. Həmin zavodlar Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının ərazisində yerləşir. 184 min və 120 min ton illik istehsal gücünə malik olan PP və YSPE zavodları müvafiq olaraq 2018-ci ilin iyulunda və 2019-cu ilin fevralında istismara verilib.

Ərzaq, içki və tütün məmulatlarının istehlak qiymətləri indeksində artım olub

Ötən il istehlak qiymətləri indeksi 2020-ci ilə müqayisədə 106,7 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 108,1 faiz təşkil edib. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, 2021-ci ilin dekabr ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi əvvəlki aya nisbətən 102,6 faiz, 2020-ci ilin dekabr ayına nisbətən isə 115,8 faiz olub.

Qarabağın görkəmli simaları

Yusif Vəzir Cəmənzəminli 1887-ci il sentyabr ayının 12-də Azərbaycanın Şuşa şəhərində Şuşa bəylərindən olan Məşədi Mirbaba Mirabəddulla oğlu Vəzirovun ailəsində anadan olmuşdur. Onun daşdığı Vəzirov soyadı XVIII əsr Qarabağ hökmdarı İbrahimxəlil xanın nüfuzlu vəzirlərindən biri olan Mirzə Əliməmmədağının tutduğu vəzir vəzifəsinə bağlı olaraq nəsilənə-nəsilə keçmişdir.

Yusif Vəzir ilk olaraq Şuşada "Kar Xəlifə" ləqəbi ilə tanınan Molla Mehdimin məktəbində, daha sonra Muradbəylidəki rus məktəbində oxuyur. 1896-cı ildə Şuşaya qayıdır və imtahan verib Şuşa realnı məktəbinə daxil olur.

Yusif Vəzir hələ kiçik yaşlarında rəsm əsərləri çəkməklə məşğul olurdu. Əvvəlcə təbii mənzərələri, sonralar isə ictimai-siyasi motivli karikaturalar çəkməyə başlamışdı. Gözlənilmədən böyük qardaşı Əbülhəsənin xəstələnib vəfat etməsi, ata və anasının tez-tez xəstəlikləri Yusifdə də ümidsizlik doğurur və onun uzun müddət dərsləri ilə məşğul ola bilməsinə səbəb olur.

Bir müddət keçəndən sonra Yusif Vəzir qardaşı Əbülhəsənin yaratdığı zəngin kitabxanadakı rus və əcnəbi klassiklərin kitabları ilə yaxından tanış olandan sonra onda rəsim ilə bərabər ədəbiyyata da böyük maraq oyanır. O, Şuşa realnı məktəbində təhsilini rus dilində aldığı üçün 1904-cü ildə həyatından şikayət tərzində yazılmış "Jaloba" adlı ilk şeirini rusca yazmışdı. Yusif Vəzir rusca yazdığı bir neçə şeirini Şuşa realnı məktəbindəki rus dili müəllimi Klemiyə göstərdikdə müəllim ona Çexovu oxumağı məsləhət görür. Çexovun şirin və duzlu hekayələri Yusif Vəzirin çox xoşuna gəlir.

Yusif realnı məktəbdə oxuyan zaman əmisi oğlu və dostu Mirhəsən Vəzirova birlikdə rus dilində "Fokusnik" adlı, əl ilə yazılmış yumoristik və karikaturalı aylıq jurnal çıxarırdılar. 1905-ci ilin yayında erməni daşnaqlarının təbliğatı nəticəsində Şuşada milli qırğın başlayır. Şuşanın təhlükəli vəziyyətindən doğan əsəbilik Yusif Vəzirin atası Məşədi Mirbabanın tez-tez xəstələnməsinə səbəb olur və o, 1906-cı il fevral ayının 20-də vəfat edir. Onun vəfatından sonra ailə həyat təcridinə keçir. Yusifin himayəsində qalır. Həmin günlərdə o, çox ağır xəstədir. Yusif sağaldıqdan sonra anasına deyir ki, əgər mən gələcəkdə adlı-sanlı adam olsam, bizə kömək etmiş Cənubi Azərbaycanlı qonşularımızın kəndlərinin adını özümə təxəllüs qəbul edəcəyəm. Yusif

Vəzirin "Cəmənzəminli" təxəllüsünü qəbul etməsi onun həmin ailəyə bəslədiyi hörmət və məhəbbətdən irəli gəlir. Yusif Vəzir təhsilini davam etdirmək üçün Bakıya gedib realnı məktəbin altıncı sinfinə daxil olur, həm də ictimai işlərlə də məşğul olur. O, xalqın məişətini, onun adət və ənənələrini, həyat tərzini bilərək, 1907-ci ildə "Şahqulunun xeyir işi" adlı hekayəsini yazır. Bu hekayə ilk dəfə 1911-ci ildə "Səda" qəzetində çap olunur.

Şuşadakı milli ədəvət Vəzirovlar ailəsinə də ata-baba yurdundan didərgin düşməyə məcbur edir. Onlar Aşqabada köçməli olurlar. O illərdə məşhur "Cənnətin qəbz" hekayəsini və Qafqazın fəth edilməsinin 50 illiyi münasibətilə Dağıstanın məşhur milli qəhrəmanı olan Şeyx Şamili yada salaraq ona şeir həsr edir. O, Daşkəndə gedib altı ay kursda oxuyur və Daşkənd gimnaziyasında imtahan verib universitetə girmək hüququ qazanır. Yusif Vəzir 1910-cu ildə Kiyevə gedib, Mühəddəs Vladimir adına İmperator Universitetinin hüquq fakültəsinə daxil olur və orada 5 il təhsil alır.

Yaradıcılığı

Yusif Vəzirin xalq nağıllarından götürülmüş uşaqlar üçün yazdığı məşhur "Məlik Məmməd" nağılı 1910-cu ildə Kiyevdə yazılmış və 1911-ci ildə kitabça şəklində nəşr olunmuşdur (Nağıl kitabçası "Əli Xan Cəmənzəminli" adı altında çap etdirilmişdir. Maraqlıdır ki, "Əli Xan" "Əli və Nino" əsərində baş qəhrəmanın adıdır). Kiyevdəki nəşriyyat

Yusif Vəzir Cəmənzəminli

həyatı Azərbaycanın tarixinin yazılması təşəbbüsünü də irəli sürürdü. Bu barədə Yusif Vəzir 1913-cü il mart ayının 12-də "Sədayi-həqq" qəzetində çap etdirdiyi "Biz kimik?" məqaləsində yazmışdır. Yusif Vəzir 1912-ci ildə "Yeddi hekayə", 1913-cü ildə isə "Həyat səhifələri" adlı kitablarını Kiyevdə çap etdirir. Bu dövrdə "Arvadlarımızın halı", "Qanlı göz yaşları", "Ana və analıq" kitabları meydana çıxır. 1915-ci ildə Birinci Dünya müharibəsinin gedişi ilə əlaqədar olaraq alman hücumundan çəkinən çar hökuməti Kiyev Universitetini müvəqqəti olaraq Saratova köçürdüüyü üçün Yusif Vəzir universiteti 1915-ci ildə Saratovda bitirir. O, Saratov məhkəmə palatasında hakimlik vəzifəsinə namizəd qəbul olunur. Yusif Vəzirin tutduğu vəzifə maaşsız olduğu üçün bir neçə aydan sonra başqa iş axtarmaq üçün Kiyevə, oradan isə "Zemstvo" təşkilatına daxil olub cəbhəyə gedir.

Fevral inqilabı baş verən zaman Yusif Vəzir Qalitsiyada idi. 1917-ci ildə Ukraynanın həyəcanla doğulan milli hərəkatı bütün Rusiya daxilində yaşayan qeyri-rus millətlərə örnək olur. Bununla əlaqədar Yusif Vəzir 1917-ci ildə Qalitsiyadan Kiyevə gəlir. Orada siyasi təşkilatə ehtiyac olduğunu hiss edib Kiyevdə oxuyan azərbaycanlı tələbələri ətrafına toplayaraq Türk Ədəbi Mərkəziyyə firqəsi "Musavatın" Kiyev şöbəsini yaradır. Azərbaycan Demokratik Cumhuriyyəti Yusif Vəziri Ukraynada diplomatik nümayəndə təyin edir. Yenidən işə başlamış diplomatik nümayəndəliyin əsas məqsədi Azərbaycanı Rusiya ictimaiyyətinə tanıtmak idi.

Yusif Vəzir həmin təşkilatda işlədiyi dövrdə "Azərbaycanın muxtariyyəti" və "Biz kimik və istədiyimiz nədir?" kitablarını yazıb çap etdirir. Onu narahat edən məsələlərdən biri də Azərbaycanın milli marşının olmaması idi. Bununla əlaqədar o, 1917-ci il dekabr ayının 19-da "Açıq söz" qəzetində çap etdirdiyi məqalədə yazmışdı. 1918-ci ildə Litva tatarlarının tarixi ilə maraqlanaraq, onların yaranması və vəziyyəti haqqında tədqiqat aparıb yazdığı "Litva tatarları" adlı kitabçasını 1919-cu ildə Simferopolda çap etdirir. O, vətənə qayıtdıqda "Azərbaycan" qəzetində "Xarici siyasətimiz", "Milli və mədəni işlərimiz" başlığı ilə silsilə mə-

qalələrini çap etdirir. Yusif Vəzir bir müddət Bakıda qaldıqdan sonra Azərbaycan Demokratik Cumhuriyyətinin Nazirlər Şurasının sədri Nəsim bəy Yusifbəyovun təklifi ilə 1919-cu ildə yeni yaranmış Respublikanın səfiri kimi İstanbulla göndərilir. O, burada Azərbaycan ədəbiyyatını türk aləminə tanıtmak üçün elmi müşahidələrlə zəngin olan "Azərbaycan ədəbiyyatına bir nəzər", "Tarixi-coğrafi və iqtisadi Azərbaycan" adlı kitablarını yazıb, 1921-ci ildə onları İstanbulda çap etdirir.

Azərbaycanda Sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra Yusif Vəzir tutduğu vəzifəsinin artıq bitmiş olduğunu elan edir. Fransada Yusif Vəzir maddi vəziyyətinin ağır olması ilə əlaqədar məcbur olub, Paris yaxınlığındakı Kliši adlı şəhərə köçüb əvvəlcə Lokomativ, sonralar isə avtomobil zavodlarında fəhləlik edir. O, "Paris xəbərləri" qəzetində də əməkdaşlıq edib "Şərq məktubları" başlığı altında müxtəlif yazılar çap etdirir.

Sovet Azərbaycanına qayıdışı

1925-ci ildə Yusif Vəzir Parisdə böyük çətinliklərlə üzləşir və onu gözləyən təhlükələrə baxmayaraq, vətəni Azərbaycana qayıtmağı qərara alır. Qürbət ellərdən vətəninə qayıtmış Yusif Vəzir ilk əvvəl "Bakı işçisi" nəşriyyatında bədii şöbənin redaktoru, sonralar Dövlət Plan Komitəsinin ictimai-mədəni bölməsində ixtisası üzrə vəkil işləmiş və eyni zamanda müəllimliklə də məşğul olmağa başlamışdı. Əvvəlcə, Azərbaycan Dövlət Universitetinin şərqşünaslıq və pedaqoji fakültəsində, sonralar isə Pedaqoji, Tibb və Neft İnstitutlarında Azərbaycan və rus dilləri kafedrasında dərs demişdi. Orada çapdan çıxan jurnalda "Neft və onun tarixi" adlı məqaləsi ilə bərabər, bir çox məqalələr yazıb dərc etdirmişdir. Yusif Vəzir bir çox hekayələrini "Maarif və mədəniyyət" jurnalında və başqa mətbuat orqanlarında çap etdirir. Eyni zamanda, o, Ruhulla Axundovun redaktəsi ilə çıxmış "Rusca-azərbaycanca lüğət" in müəlliflərindən biridir. Azərbaycan dilində terminologiyanın yaradılmasında da Yusif Vəzir Cəmənzəminlinin böyük xidməti olmuşdur. 1935-ci ildə "Həzrəti-Şəhriyar" adlı komik pyesini bitirir. Uzun illər tədqiqatçıların diqqətindən kənarda qalan bu əsər,

nəhayət, ilk dəfə 1980-ci ildən incəsənət toplusu "Qobustan" jurnalının 4-cü nömrəsində çap olundu. Dünyada geniş tanınmış və bestsellərə çevrilmiş "Əli və Nino"nun Yusif Vəzir Cəmənzəminlinin qələmindən çıxdığını iddia edən ədəbiyyatşünaslar var.

Repressiya qurbanlarından biri

1937-ci ildə - Stalin repressiyasının ən çətin illərində onu "Studentlər" və "Qızlar bulağı" kimi romanlarında mənfi obrazlar vasitəsilə əks-inqilabi fikirlər təbliğ etməkdə ittiham edirdilər. Həmin il o, Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının üzvlüyündən çıxarılır və bununla da iş tapmaq imkanını itirir. Həyatını xalqın istiqlalıyyətinə və tərəqqisinə həsr edən Yusif Vəzir özündə heç bir günah görməyib, 1937-ci il may ayının 20-də Azərbaycan K(b)P-nin Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi M.C.Bağirova, daha sonra Ümumittifaq K(b)P-nin baş katibi İ.V.Stalina ərizə ilə müraciət edir. Lakin heç bir cavab ala bilmir. Çarəsiz qalaraq 1938-ci ilin avqust ayında Urgəncə yola düşür. O, Urgənc Pedaqoji İnstitutunda baş müəllim və eyni zamanda institut kitabxanasına müdir təyin olunur.

O, L.Tolstoyun, İ.Turgenevin, A.Nevorovun, N.Qoqolun, B.Lavrenevin, L.Seyfulinanın, V.Hüqonun bir neçə əsərini rus dilindən Azərbaycan dilinə tərcümə etmişdir. 1937-ci ilin aprel ayında təməmlədiyi "İki od arasında" adlı tarixi romanı işdən çıxarıldığı üçün çap etdirə bilməmiş, bu tarixi romanın ilk dəfə 1964-cü ildə "Azərbaycan" jurnalında müəyyən ixtisarla "Qan içində" adı ilə nəşrinə nail olmuşdu. 1937-38-ci illərdə repressiyaya məruz qalan Azərbaycanın bir qrup elm və mədəniyyət xadimlərinin verdikləri ifadələr əsasında 1940-cı il yanvar ayının 25-də Yusif Vəzir Urgəncdə həbs edilib, Bakıya gətirilir. 6 aydan sonra Nijni Novqorod vilayətinin Suxobezvodnaya stansiyasındakı həbs düşərgəsinə göndərilir. Yusif Vəzir Cəmənzəminli 1943-cü il yanvar ayının 3-də həmin həbs düşərgəsində aclıqdan və heç şübhəsiz, ürək tutmasından vəfat edir. Səhəri gün - 1943-cü il yanvarın 4-də Yusif Vəzir Cəmənzəminli Betluqa çayının sahilində dəfənbirlikdə dəfn olunur. 1956-cı ildə Yusif Vəzirə bəraət verilir.

"Azercell Hackathon 2022" müsabiqəsinə qeydiyyat başladı! ÜST eksperti: Pandemiyadan endemiyaya keçidin nə vaxt baş verəcəyi məlum deyil

"Azercell Telekom" MMC-nin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə keçiriləcək "Hackathon 2022"-nin qeydiyyatına start verildi. Bu sahədə bacarığını nümayiş etdirmək istəyən, kreativ həllərin yaradılmasına, komanda işinə, dinamik və davamlı öyrənməyə üstünlük verən iştirakçılar müsabiqəyə dəvət olunurlar.

Müsabiqə 22-23 yanvar 2022-ci il tarixlərində keçiriləcək. "Hackathon"-da komanda şəklində iştirak zəruridir. Komandaların tərkibi, yarışmaqlara dair texniki tələblərlə tanış olmaq və qeydiyyatdan keçmək üçün aşağıdakı səhifəyə müraciət edə bilərsiniz: <https://bit.ly/3tiHQ6G>

Seçim mərhələsinə qeydiyyat üçün müraciətlərin son qəbul tarixi yanvarın 18-dir. Yarışmanın ilkin mərhələsinə tələblərə cavab verən komandalar keçəcək. Növbəti mərhələdə isə komandalar 36 saat davam edən yarışa qatılacaqlar. Tədbir boyu iştirakçılara Azercell-in peşəkar, çevik və yenilikçi ruhlu IT və İşə Qəbul komandaları dəstək olacaq.

Müsabiqə zamanı qarşıya qoyulan tapşırığı tələb olunan meyarlara uyğun şəkildə və ən yüksək nəticə ilə yerinə yetirən komandalər qalib elan olunacaq. Tapşırıqlar komandalara yarışmadan öncə elan olunacaq.

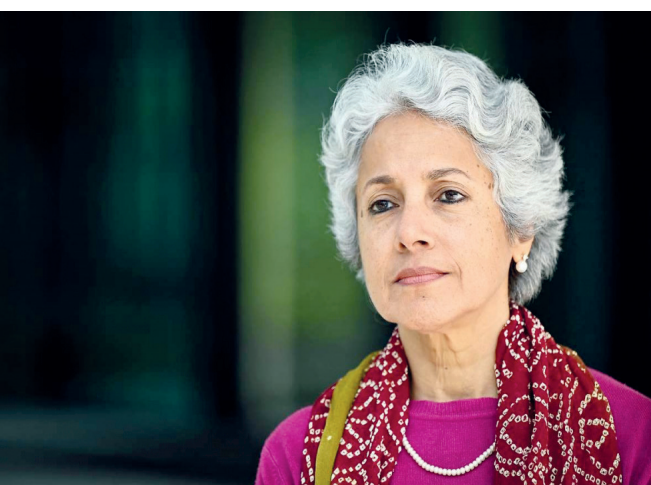
"Azercell Hackathon 2022" yarışmasında ən yüksək nəticə göstərən komandanı 3000 AZN, 2-ci yerin qalibini 1500 AZN dəyərində pul mükafatı, 3-cü yerin sahibini isə dəyərli hədiyyələr gözləyir.

"Hackathon"- proqramçılarının komanda şəklində birləşərək 24-72 saat davam edən müddətdə onlara verilmiş texniki tapşırığa uyğun müəyyən texnologiyə həllin təqdim etdikləri tədbirlər silsiləsidir. "Hackathon"-dünyanın nəhəng IT şirkətləri - "Google", "Netflix", "Facebook", "HPE" və "Microsoft" kimi korporasiyalar tərəfindən tez-tez təşkil olunur.

"Bağlantını asanlaşdırır, həyatı daha dolğun edirik" strateji məqsədinə sadıq "Azercell Telekom" MMC uzun müddətdir ki, daima informasiya texnologiyaları sahəsinə dair təşəbbüsləri, gənc startapların inkişafına imkan yaradan layihələri dəstəkləyir. Şirkət istedadlı proqramçıların beynəlxalq arenaya çıxmasına, öz bizneslərini qurmasına, müştərilər qazanmasına yardım etməklə yanaşı, həm də ölkəmizdə informasiya texnologiyaları sahəsinə olan marağı artırılması işinə töhfəsini əsərgəmir. İndiyədək Azercell-in təşəbbüsü və dəstəyi ilə informasiya kommunikasiya texnologiyalarının inkişafına yönələn çoxsaylı tədbirlər təşkil olunub. Bir neçə ildir ki, dövlət səviyyəsində keçirilən "Hackathon" müsabiqəsinin tərəfdaşı kimi çıxış edən Azercell gənc mütəxəssislərin öz ideyalarını inkişaf etdirməsinə kömək edən "Hackathon-AzIn", "AZCLOUD Hackathon", "womENCourage" kimi önəmli tədbirlərə də sponsorluq edib, "Qlobal Müdafiə Texnologiyaları Hakatonu" kimi beynəlxalq tədbirin rəqəmsal tərəfdaşı olub.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) baş elmi işçisi Sumya Svaminatan dünyanın bir sıra ölkələrində hökumətlərin koronavirus pandemiyasının endemiya fazasına keçid prosesinə hazırlaşmalarını alqışlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, ekspert yaxın müddətdə dünyada olduqca çox sayda insanın "omikron" ştamına yoluxacağına gözlənildiyini və digər variantlarla çarpaz immunlaşmanın baş verəcəyini bildirib. Onun sözlərinə görə, prosesin bu məcrada inkişafı ümidvericidir, çünki 2022-ci ildə milyonlarla insan daha yaxşı immun müdafiəsinə malik olacaqlar: "Bu immunlaşma həm peyvəndlər sayəsində, həm də, təəssüf ki, infeksiyaya yoluxma nəticəsində baş verəcək".

Aparıcı ekspert "omikron" dalğasının pandemiyasının endemiya fazasına keçid olmasına səbəb olaçağının hələ bəlli olmadığını bildirib: "Biz növbəti variantın nə zaman və harada meydana çıxacağını və onun "omikron" və "delta" ştamları ilə interaktsiyasının necə olacağını bilmirik".

Digər tərəfdən isə pandemiya dünyanın əksər hissəsini ağuşuna aldığı bir dövrdə heç bir ölkə koronavirusun endemiya mərhələsinə keçə bilməyəcək. Bunun üçün əsas hədəf bütün dünyada peyvəndləmə səviyyəsini bu ilin ortalarına qədər əhalinin 70 faizinə çatdırmaq olmalıdır.

Təsisçi: Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ Baş redaktor: Aytən SƏMƏDZADƏ	ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI: Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacıadə, Süleyman Qasımov, Mirqasım Vahabov, Bəyali Atəşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zəhid Məmmədov, Aytən Səmədzadə, Elşad Səmədzadə	Dizayner: Lamiyə NƏBİYEVƏ	Redaksiyanın ünvanı: Əliyar Əliyev küçəsi, 7 Redaksiya: +99412 566 09 60 Faks: +99412 514 14 27 Mühasibatlıq: +99412 566 63 08	Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmə, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500
--	---	--	--	---